

Årsrapport

2016

Alm. Brand Liv og Pension

Indhold

Selskabsoplysninger

2	Selskabsoplysninger
---	---------------------

Ledelsesberetning

3	Hoved- og nøgletal
4	Selskabets aktiviteter
4	Marked
4	Produktudvikling
5	Resultat
7	Væsentlige begivenheder
8	Kapitalforhold
9	Regnskabsafslæggelsesprocessen
10	Koncernforhold
10	Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Påtegninger

11	Ledelsespåtegning
12	Revisionspåtegninger

Årsregnskab

14	Balance
16	Resultat- og totalindkomstopgørelse
17	Egenkapitalopgørelse
18	Noter

Selskabsoplysninger

BESTYRELSE

Søren Boe Mortensen, formand
Anne Mette Barfod, næstformand
Henrik Christensen
Anette Eberhard
Per V. H. Frandsen
Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen
Jan Skytte Pedersen
Kim Bai Wadstrøm

DIREKTION

Claude Reffs, direktør

ANSVARHAVENDE AKTUAR

Niklas Lindholm

INTERN REVISION

Poul-Erik Winther, koncernrevisionschef

REVISION

Deloitte, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

REGISTRERING

Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S
CVR-nr. 64 14 57 11

ADRESSE

Alm. Brand Huset
Midtermolen 7, 2100 København Ø
Telefon: 35 47 47 47
Telefax: 35 47 88 40
Internet: www.almbrand.dk
Mail: almbrand@almbrand.dk

Hoved- og nøgletal

Koncern

Mio.kr.	2016	2015	2014	2013	2012
Præmier	1.281	1.311	1.243	928	903
Forsikringsydelse	-970	-1.103	-1.185	-2.239	-973
Investeringsafkast efter rentefordeling	697	132	944	253	856
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-101	-84	-83	-81	-79
Resultat af genforsikring	-4	-4	-4	-3	3
Ændring i livsforsikringshensættelser	-799	-121	-722	1.650	-495
Ændring i fortjenstmargen	-27	-	-	-	-
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-	-30	-85	-240	-137
FAB statsafgift af ufordelte midler	-	-22	-32	-185	0
Forsikringsteknisk resultat	77	79	75	83	79
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	31	36	10	32	2
Egenkapitalens investeringsafkast	7	-1	2	3	12
Resultat før skat	115	114	88	118	92
Skat	-17	-10	-23	-29	-20
Årets resultat	99	104	64	89	72
Hensættelser til forsikringskontrakter, i alt	13.376	12.540	12.470	11.607	13.010
Egenkapital, i alt	940	962	862	1.047	958
Aktiver, i alt	15.026	14.534	14.569	13.531	14.911
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	6,7	-	-	-	-
Omkostningsprocent af hensættelser	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8
Omkostninger pr. forsikret	1.415	1.512	1.096	1.026	961
Egenkapitalforrentning før skat (%)	12,4	12,3	9,9	11,8	9,5
Egenkapitalforrentning efter skat (%)	10,6	11,2	7,3	9,0	7,5
Solvensdækning (%)	814	192	197	210	211

Hoved- og nøgletallene er udarbejdet efter bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. Pr. 1. januar 2016 er der trådt ny bekendtgørelse i kraft. Sammenligningstal for 2015 er tilpasset fsa. syge- og ulykkesaktiviteterne. Herudover er der ikke foretaget ændring i sammenligningstallene.

Omkostningsprocent beregnet af hensættelserne er ikke fuldt sammenlignelige, idet hensættelserne fra 2016 er opgjort efter retningslinjerne i den nye bekendtgørelse.

Den angivne solvensdækning er reduceret med udbetalt samt foreslået udbytte. Solvensdækningen er ikke revideret.

Liv og Pension

Selskabets aktiviteter

Liv og Pension omfatter livsforsikring, pensionsopsparing på garanterede produkter og pensionsforsikring. I tilbuddet til kunderne omfatter forretningsområdet Pension også markedsrentebaseret pensionsopsparing i Alm. Brand Bank.

Marked

Markedet for pension er opdelt i tre typer af ordninger:

- Individuelle ordninger uden begrænsninger, der kan være firma- eller privatbetalt
- Firmaordninger, hvor medarbejdere obligatorisk eller valgfrit er omfattet af en pensionsaftale mellem firmaet og en pensionsudbyder
- Arbejdsmarkedstilknnyttede ordninger, hvor medlemskab af et specifikt selskab eller pensionskasse er tvungent

Produktudbuddet omfatter forsikringsdækninger og forskellige opsparingsformer. De væsentligste forsikringsformer er dækning ved dødsfald, nedsat erhvervsevne, kritisk sygdom og sundhedsforsikringer, mens opsparing omfatter alderspension, ratepension eller livrenter.

Der har især på arbejdsmarkedspensionsområdet været konsolideringer gennem de senere år. Denne tendens er bl.a. et resultat af det øgede regulatoriske fokus og den deraf følgende administrationsbyrde. Der har ikke på samme vis været konsolidering på det kommercielle marked, men administrationsbyrden er tilsvarende øget her. Alm. Brand Liv og Pension har med en vækststrategi imødegået denne udvikling, ligesom selskabet fortsat arbejder på at opnå synergier ved at have fælles funktioner med den øvrige del af Alm. Brand koncernen.

Langt den største del af markedet er baseret på princippet om skattefradrag på indbetalingstidspunktet og beskatning på udbetalingstidspunktet. De senere år er mulighederne for skattefradrag blevet beskåret markant. I 2016 har der været fuld fradragsret for livrenter, et fradragsloft på 52.400 kr. for ratepension og ingen fradrag for kapitalpension. For 2016 kunne der indbetales op til 28.900 kr. til alderspension, hvor der ikke er fradrag for indbetalingen, men skattefrihed ved udbetalingen.

En række pensionselskaber på markedet har gennem de seneste år i stadig større omfang tilskyndet kun-

derne til at omlægge bestående ordninger til markedsrenteprodukter, hvilket typisk letter hensættelsesbehovet for selskabet. Alm. Brand Liv og Pension har valgt fortsat at tilbyde både gennemsnitsrenteproduktet med ydelsesgarantier og markedsrenteprodukter.

Gennemsnitsrenteproduktet giver en højere sikkerhed til kunderne og som følge af selskabets stærke investeringsbuffer er produktet fortsat konkurrencedygtigt i forhold til markedsrenteprodukter.

Alm. Brand tilbyder også markedsrenteprodukter. Disse tilbydes gennem Alm. Brand Bank.

På finansmarkederne har det atter været et år med store udsving. Brexit gav anledning til et markant fald på aktiemarkedet, såvel som på renteniveaet. Aktiemarkedet rettede sig dog hurtigt, og da det viste sig, at effekterne i første omgang ikke blev helt så voldsomme som forventet, styrkedes renteniveaet atter. Efter det amerikanske valg af Donald Trump er markederne yderligere styrket på grund af en forventning om, at Trumps ekspansive finanspolitiske planer vil øge både væksten og finansieringsbehovet. Renteniveaet er dog fortsat 30-40 basispunkter lavere end ved årets start, idet de lange renter er dem, der er faldet mest.

Alm. Brand Liv og Pension har fastholdt den overordnede investeringsstrategi igennem året. Det har holdt det individuelle solvenskrav stabilt gennem hele perioden og betyder, at selskabet fortsat er meget stærkt rustet til at tilbyde kunderne en høj depotrente. Liv og Pension udmeldte derfor i november 2016, at selskabet fortsætter med at tilbyde en depotrente, som for fjerde år i træk er blandt markedets bedste. Den attraktive depotrente understøtter selskabets vækstambitioner.

Produktudvikling

Firmakonceptet

Det private marked for pensionsordninger er stagneret bl.a. som følge af udbredelsen af overenskomstbaserede pensionsordninger. Der er fortsat vækst i firmasegmentet. Særligt blandt selvstændige og mindre virksomheder er der potentiale for salg, idet disse firmaer i begrænset omfang har pensionsaftaler.

Derfor lancerede Alm. Brand Liv og Pension et nyt firmakoncept, som er målrettet firmapension til mindre virksomheder, der allerede er kunder i Alm. Brand Forsikring. Resultatet af initiativet er begyndt at vise

sig, men forventes i endnu højere grad at bidrage til væksten i 2017.

Resultat

Det samlede resultat før skat udgjorde 115 mio.kr i 2016, hvilket er på niveau med resultatet i 2015.

Resultatet er sammensat af:

- Omkostnings- og risikoresultat på 47 mio.kr.
- Renteresultat på 21 mio.kr.
- Resultat af gruppelivsforretning på 8 mio.kr.
- Resultat af ikke-bonusberettigede livrenter på 1 mio.kr.
- Egenkapitalens investeringsafkast på 7 mio.kr.
- Resultat af syge- og ulykkesforsikring 31 mio.kr.

Skyggekonti er nedbragt til 8 mio.kr. fra 12 mio.kr. ultimo 2015

Årets resultat er tilfredsstillende og svarer til en egenkapitalforrentning før skat på uændret 12 % i forhold til i 2015.

Endvidere er det tilfredsstillende, at det kollektive bonuspotentiale er forøget med 168 mio.kr. til 1.317 mio. kr. pr. 31. december 2016 i forhold til primo året. Stigningen er begrundet i det pæne investeringsafkast for 2016 og giver en gennemsnitlig bonusgrad på 20,1 %.

Bonusgrad

Implementeringen af ny regnskabsbekendtgørelse medfører en ændring i opgørelsen af bonusgraden. Bonusgraden beregnes nu som summen af det kollektive og det individuelle bonuspotentiale. Det betyder, at bonusgraden i højere grad vil påvirkes af ændringer i renten, og den vil derfor være mere volatil.

Præmier

Indbetalinger til garanterede ordninger

De løbende indbetalinger til de garanterede ordninger steg med 1,7 % til 667 mio.kr., mens engangsindbetalingerne faldt med 6,2 % til 614 mio.kr. Engangsindbetalingerne ligger dog fortsat på et højt niveau, hvorimod væksten i løbende præmier er mindre end selskabets vækstambitioner og derfor ikke tilfredsstillende. Det er selskabets strategi at øge de løbende præmier, som typisk repræsenterer et længere kunde-

forhold end engangsindbetalingerne.

Præmieindbetalingerne til garanterede ordninger i livsforsikringsselskabet faldt samlet med 2,2 % til 1.281 mio.kr. Kundernes pensionsformue i garanterede ordninger er som følge af væksten i løbende præmier og det fortsat høje niveau af engangsindbetalinger, steget med 7 % i 2016.

Indbetalinger til markedsrenteordninger

Indbetalinger til markedsrenteordninger i banken (investeringsordninger) udgjorde 331 mio.kr. (430 mio.kr. i 2015) svarende til et fald på 22,9 %. Indbetalingerne i 2015 var ekstraordinært høje og derudover skyldes faldet, at kunderne i højere grad er søgt over i de garanterede produkter i 2016 bl.a. som følge af udviklingen i investeringsafkastet i markedsrenteordningen. Formuen i markedsrenteordningen er trods tilbagegangen i indbetalinger steget med 4 % i 2016.

Pensionsindbetalinger i alt

De samlede indbetalinger til pensioner inklusive investeringsordninger i banken faldt med 7,4 % til 1.612 mio.kr. (1.740 mio.kr. i 2015).

Udviklingen i de samlede pensionsindbetalinger lever ikke op til selskabets vækstambitioner og er derfor ikke tilfredsstillende.

Forsikringsydelse

De samlede forsikringsydelse udgjorde i alt 970 mio. kr. mod 1.103 mio.kr. i 2015.

Faldet i forsikringsydelse kan primært tilskrives, at ydelserne i 2015 fortsat var påvirket af effekten af skattereformen, der gav kunder med kapitalpensioner mulighed for at afgiftsberigtige deres ordninger til en afgiftssats på 37,3 % mod normalt 40 %.

Risikoresultat

Risikoresultatet, der er forskellen mellem opkrævede præmier til risikodækning og udgifter til erstatninger, udgjorde 63 mio.kr. mod 48 mio.kr. i 2015. Udviklingen er begrundet i et pænt forløb af såvel invalide- som dødsfaldsrisikoen og er primært et resultat af den grundige vurdering, der udføres i forbindelse med tilgangen af nye kunder. Risikoresultatet er meget tilfredsstillende.

Omkostninger

Omkostninger til erhvervelse og administration udgjorde 101 mio.kr. (84 mio.kr. i 2015). Det høje omkostningsniveau er dels et resultat af engangsforhold

og dels et resultat af it-investeringer, der sker for at understøtte den fremtidige vækst. Omkostningerne i 2016 var på niveau med det forventede.

Omkostningsresultat

Omkostningsresultatet, som er forskellen mellem opkrævede omkostningsbidrag og faktiske omkostninger, faldt med 7 mio.kr. til et underskud på 16 mio.kr. Udviklingen er en konsekvens af udviklingen i erhvervs- og administrationsomkostninger.

Genforsikring

Resultatet af genforsikring udgjorde et underskud på 4 mio.kr. (4 mio.kr. i 2015), men er tilfredsstillende i forhold til den reduktion i risikoen og dermed udsvingene i selskabets resultat, som genforsikringen giver.

Investeringsafkast af egenkapitalen

Afkastet af investeringsaktiver tilhørende egenkapitalen udgjorde 7 mio.kr., hvilket svarer til en afkastprocent på 0,8.

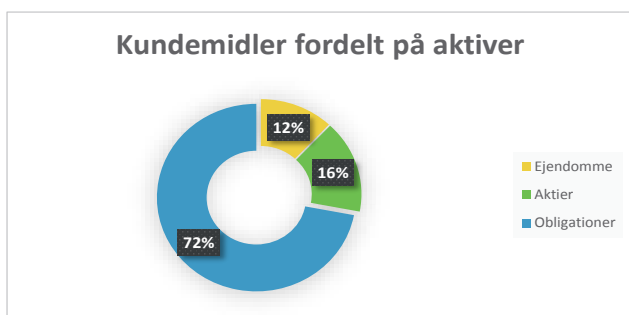
Egenkapitalens midler investeres primært i meget korte obligationer. Afkastet er meget tilfredsstillende i lyset af det udfordrende investeringsmiljø med meget lave og endog negative korte renter.

Investeringsafkast af kundemidler

De samlede investeringsaktiver tilhørende kunderne beløb sig ved periodens udgang til 13,0 mia.kr. Investeringsaktiverne er placeret i obligationer, aktier og ejendomme.

Afkastet (før pensionsafkastskat, men efter investeringsomkostninger) af investeringsaktiverne tilhørende kunderne udgjorde 849 mio.kr. svarende til 6,3 % mod et afkast på 148 mio.kr. i 2015.

Årets afkast er positivt påvirket af rentefaldet, som har ført til kursgevinster på en stor del af obligationsbeholdningen.

Obligationer

Obligationer udgør ved årets udgang 72 % af den samlede portefølje af kundemidler.

Obligationer gav et positivt afkast på 6,3 %. Afkastet er positivt påvirket af kursreguleringer på obligationsbeholdningen som følge af rentefaldet i 2016 samt af god performance fra forvaltningen.

Finansielle instrumenter til delvis afdækning af de forsikringsmæssige forpligtelser har bidraget positivt til afkastet.

Aktier

Aktier udgør ved årets udgang 16 % af den samlede portefølje af kundemidler.

Afkastet blev på 7,3 % og er positivt påvirket af udviklingen på finansmarkederne.

Ejendomme

Ejendomme udgør ved årets udgang 12 % af porteføljen af kundemidler.

Afkastet blev på 11,3 %, hvilket er højere end forventet. Afkastet er positivt påvirket af værdiregulering af ejendomme bl.a. som følge af en forbedret udlejnings-situation.

Livsforsikringshensættelser

Opgørelsen af livsforsikringshensættelserne sker efter et markedsværdiprincip med benyttelse af et forventet cash flow diskonteret med den af EIOPA offentliggjorte rentekurve. Det 10-årige punkt på rentekurven udgjorde 0,91 % ultimo 2016 mod 1,28 % primo året.

De samlede hensættelser i perioden er steget med i alt 799 mio.kr. Stigningen kan primært henføres til øget tilgang fra kunderne.

Kollektivt bonuspotentiale

Det kollektive bonuspotentiale er i 2016 forøget med 168 mio.kr. og udgjorde dermed 1.317 mio.kr. ultimo året. Dette er meget tilfredsstillende og stiller selskabet gunstigt til også fremover at kunne tilbyde kunderne en høj depotrente.

Bonusgraden

Den samlede bonusgrad udgjorde 20,1 % ultimo 2016 mod 21,2 % primo året. Udviklingen var påvirket af stigning i kundernes depoter. Det individuelle bo-

nuspotentiale faldt i perioden men blev mere end modsvaret af det forøgede kollektive bonuspotentialer. Nye kunder placeres i rentegruppe 0, hvor bonusgraden udgjorde 23,6 % ultimo året. I rentegruppe 3, som indeholder kunder med høje garantier, udgjorde bonusgraden 11,6 % ultimo året, hvilket er meget tilfredsstillende. Gruppen har fortsat en forsigtig investeringspolitik med en betydelig andel obligationer

og finansielle instrumenter for at sikre en god balance mellem investeringerne og forpligtelserne i gruppen.

Nedenstående tabel viser den aktuelle depotrente, bonusgrad, afkast og fordelingen af kundernes investeringsaktiver for de fire rentegrupper, som porteføljen af bonusberettigede forsikringer er opdelt i:

	Rentegruppe					I alt
	U74	0	1	2	3	
Grundlagsrente (% p.a.)		0,5-1,5	1,5-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5	
Investeringsaktiver (mia.kr.)	0,1	6,9	1,5	1,3	3,2	13,0
Depotrente (% p.a.) 2016		4,00	5,00	5,00	6,00	
Depotrente (% p.a.) 2017		4,00	5,50	5,50	6,00	
Bonusgrad (%)		23,6	23,1	12,1	11,6	20,1
Afkast (% åtd.)		7,0	9,6	7,4	7,7	7,5
Obligationer	100%	62%	64%	77%	84%	70%
Aktier	0%	23%	21%	8%	3%	16%
Ejendomme	0%	15%	13%	12%	9%	12%
Rentederivater	0%	0%	2%	3%	4%	2%

Det kollektive bonuspotentialer opgøres pr. kontributionsgruppe og er ved udgangen af 2016 fortsat meget tilfredsstillende.

Fortjenstmargen på livsforsikringshensættelser

Fortjenstmargenen er steget med 27 mio.kr. til 365 mio.kr. ultimo 2016 fra 338 mio.kr. primo året. Stigningen skyldes den øgede tilgang fra kunderne.

Der pågår fortsat en dialog mellem branchen og Finanstilsynet omkring beregningsmetodikken for fortjenstmargenen. Dialogen med Finanstilsynet går på samspillet mellem selskabets fortjenstmargen og bonuspotentialer. Da fortjenstmargenen medgår i basiskapitalen, er det et væsentligt område, da det påvirker selskabets kapitalstruktur. På grund af Alm. Brand Liv og Pensions gunstige buffer-situation, har diskussionen dog ingen betydning for hverken størrelsen af fortjenstmargenen eller livhensættelserne. Metodevalget har således ingen regnskabseffekt - men alene betydning for forholdet mellem de individuelle og kollektive bonuspotentialer. Regnskabet, herunder resultatopgørelsen, solvensopgørelsen og balancen er således retvisende uanset udfaldet af dialogen med Finanstilsynet.

Væsentlige begivenheder

Depotrenten for 2017

Alm. Brand Liv og Pension udmeldte i november 2016, at de senere års høje depotrenter fortsætter på et uændret niveau i 2017 på 4,0 %. Den attraktive depotrente understøtter selskabets vækstambitioner.

Ejendomme

Alm. Brand Liv og Pension har i slutningen af året opskrevet værdien af selskabets ejendomsbeholdning primært som følge af en forbedret udlejningssituation. Opskrivningen beløber sig til godt 100 mio.kr. og afspejler også den årlige justering af ejendommenes diskonteringsrente.

Direktørskifte

Mikael Sundby, direktør i Alm. Brand Liv og Pension, har valgt at gå på pension ved udgangen af 2016. Ny direktør i Alm. Brand Liv og Pension er Claude Reffs, som igennem de sidste syv år har været ansvarshavende aktuar i Alm. Brand Liv og Pension.

Ændringer i bestyrelsen

På generalforsamlingen den 28. september 2016 blev Kim Bai Wadstrøm valgt som nyt bestyrelsesmedlem.

Han erstattede Boris Nørgaard Kjeldsen.

Udbytte

Der er udbetalt udbytte på 125 mio.kr. til moderselskabet Alm. Brand Forsikring A/S den 26. april 2016. For regnskabsåret er der foreslået udbytte på 165 mio.kr.

Forventninger til 2017

Der forventes i 2017 et resultat i niveauet 80 mio.kr. før skat. Afkastet af investeringsaktiverne tilhørende egenkapitalen forventes at bidrage negativt til resultatet grundet niveauet på de finansielle markeder.

Der forventes en vækst i de løbende præmier i niveauet 4 % i 2017.

Kapitalforhold

Alm. Brands langsigtede forretningsmæssige mål medfører, at koncernen på vegne af sine kunder påtager sig en række forskellige kalkulerede risici, og det kræver, at Alm. Brand Liv og Pension A/S har tilstrækkelige og tilfredsstillende kapitalforhold. Selskabets risici er yderligere beskrevet i note 33 Risikostyring og 34 Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætnin-ger og usikkerheder.

Bestyrelsen har ansvaret for, at der sker en identificering og kvantificering af de vigtigste risici. Det lovmæssige kapitalkrav sikrer, at selskabet er tilstrækkeligt kapitaliseret til at kunne dække negative hændelser i de kommende 12 måneder, uden at kundernes fordringer kompromitteres.

Herudover har selskabet fastsat en kapitalmålsætning, som giver yderligere luft i forhold til det lovmæssige krav til kapital.

Kapitalgrundlag

Selskabets kapitalgrundlag før foreslået udlodning udgjorde 1.278 mio.kr. og består af egenkapital, supplerende kapital samt Solvens II-kapitalelementerne fortjenstmargen og risikomargen. Indførelsen af de nye kapitalelementer har øget kapitalgrundlaget i selskabet, men det har desuden medført en øget følsomhed i opgørelsen af kapitalgrundlaget. For at imødegå dette bliver der taget højde for stabiliteten i kapitalgrundlaget ved vurderingen af udlodningsevnen.

For at imødekomme den øgede følsomhed i kapital-

grundlaget efter indførelsen af Solvens II har selskabet besluttet, at det alene er den stabile del af fortjenstmargenen, der indgår som en del af udlodningspotentialet. I Alm. Brand Liv og Pension vurderes stabiliteten med udgangspunkt i bonusgraden på de enkelte bestande. Det er således kun fortjenstmargen i rentegruppe 0 og rentegruppe 1, der vurderes som tilstrækkelig stabil til at indgå i udlodningspotentialet. Den stabile fortjenstmargen i Liv og Pension udgjorde 272 mio.kr. ved udgangen af 2016.

I kapitalgrundlaget er der indregnet tillæg af supplerende kapital 68 på mio.kr samt fortjenstmargen på 344 mio.kr. og fradrag af risikomargen på 54 mio.kr.

Det lovmæssige kapitalkrav

Alm. Brand Liv og Pension A/S benytter standardmodellen i Solvens II-lovgivningen til opgørelse af selskabets kapitalkrav. Solvenskapitalkravet for Alm. Brand Liv og Pension A/S udgjorde 137 mio.kr. ved udgangen af 2016. Niveauet på solvenskapitalkravet er relativt lavt, hvilket skyldes de høje bonuspotentialer i Alm. Brand Liv og Pension, hvor bonusgraden ultimo året udgjorde 20,1.

Solvens II-lovgivningen giver mulighed for at indregne den tabsabsorberende effekt fra et udskudt skatteaktiv ved opgørelsen af kapitalkravet. Alm. Brand har valgt at benytte denne mulighed ved opgørelsen af kapitalkravet i de to forsikrings-selskaber. Effekten af det udskudte skatteaktiv ved udgangen af 2016 er en reduktion af kapitalkravet for Alm. Brand Liv og Pension A/S på 38 mio.kr.

Kapitalmålsætning

Alm. Brand Liv og Pension skal til enhver tid have et solidt og tilstrækkeligt kapitalgrundlag for altid at kunne tage hånd om selskabets kunder.

Kapitalmålsætningen resulterer i et kapitalbehov, som er væsentligt højere end kravene til lovpligtig minimumskapital samt selskabets kapitalkrav. Kapitalmålsætningen afspejler, at selskabets kapitalberedskab skal være robust nok til at kunne absorbere en række udefrakommende begivenheder og fortsat være i stand til at drive forretning. Sådanne begivenheder kunne eksempelvis være situationer med større strukturelle fald i aktiekurser og ændrede renteniveauer.

Kapitalmålsætningen er opdateret i fjerde kvartal 2016. De nye kapitalregler i Solvens II-lovgivningen

har nødvendiggjort en revurdering af kapitalmålsætningen i selskabet. Solvens II-lovgivningen har forøget solvensoverdækningen, som samtidig er blevet mere volatil. Den opdaterede kapitalmålsætning er fortsat fastlagt sådan, at Alm. Brand kan absorbere en 200-års begivenhed og være solvent bagefter.

Kapitalmålsætningen beregnes som 8 % af livforsikringshensættelserne.

Den interne kapitalmålsætning opgjort pr. 31. december 2016 udgjorde 1.041 mio.kr. svarende til, at selskabet havde en overdækning på 165 mio.kr. Efter foreslået udbytte udgjorde overdækningen et nul.

Ledelsesorganer

I overensstemmelse med dansk lovgivning ledes Alm. Brand Liv og Pension A/S efter et tostrengt ledelsessystem med en bestyrelse og en direktion. Bestyrelsens og direktionens ansvar og opgaver er fastsat i bestyrelsens forretningsorden.

Bestyrelsen evaluerer sine samlede kompetencer og sin arbejdsform en gang årligt. Evalueringen ledes af bestyrelsesformanden. Resultatet af evalueringen indgår fremadrettet i bestyrelsesarbejdet.

Der er afholdt 7 bestyrelsesmøder i 2016.

En yderligere beskrivelse af koncernens ledelsesmæssige og organisatoriske struktur findes på: almbrand.dk/corporategovernance

Regnskabsaflæggelsesprocessen

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for Alm. Brands risikostyring og kontrolorganisationen i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen, herunder overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering i relation til regnskabsaflæggelsen.

Kontrolmiljø

Bestyrelsen har vedtaget en arbejdsplan, der sikrer, at bestyrelsen mindst én gang årligt vurderer koncernens:

- Organisation
- Planer og budgetter
- Risiko for besvigelser
- Tilstedeværelse af interne regler og retningslinjer

Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender

overordnede politikker, procedurer og kontroller på væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Direktionen overvåger løbende overholdelse af relevant lovgivning og andre forskrifter og bestemmelser i forbindelse med regnskabsaflæggelsen og rapporterer løbende herom til bestyrelsen.

Koncernens interne revision refererer og rapporterer direkte til bestyrelsen i overensstemmelse med den af intern revision forelagte og af bestyrelsen vedtagne revisionsplan. Der revideres stikprøvevis på alle forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder årsregnskabet og regnskabsaflæggelsen.

Risikovurdering

Bestyrelsens arbejdsplan sikrer, at bestyrelsen og direktionen mindst én gang årligt foretager en overordnet vurdering af risici i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. I den forbindelse vurderer bestyrelsen konkret koncernens organisation for så vidt angår:

- Risikomåling og risikostyring
- Regnskabs- og budgetorganisation
- Intern kontrol
- Prokuraregler
- Funktionsadskillelse eller kompenserende foranstaltninger
- It-organisation og it-sikkerhed

Bestyrelsen tager som led i risikovurderingen årligt stilling til risikoen for besvigelser. Bestyrelsen gennemfører i denne forbindelse:

- Drøftelse af ledelsens eventuelle incitament til eller motiv for regnskabsmanipulation eller anden besvigelser
- Drøftelse af ledelsesrapporteringen med henblik på at forebygge/identificere og reagere på regnskabsmanipulation

Risikostyring og regnskabsprocessen

Den daglige risikostyring varetages på segmentniveau ud fra risikorammer udstukket af direktionen og godkendt af bestyrelsen.

Risikostyringen koordineres af en tværgående risikokomité i Alm. Brand koncernen bestående af direktionen samt de ansvarlige for aktuariet, kreditsekretariatet, salgsorganisationen, økonomiafdelingen og Risk Management samt de forretningsansvarlige for Skadeforsikring, Liv og Pension samt Bank.

Økonomiafdelingen er ansvarlig for udarbejdelse af års- og delårsregnskaber. De væsentligste bidragydere til regnskabsaflæggelsen er livsforsikringsaktuariet, som er ansvarlige for opgørelse af de forsikringsmæssige hensættelser, og Risk Management, som er ansvarlig for opgørelse af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser.

Beretningen udarbejdes af Investor Relations på baggrund af informationer fra en række afdelinger, så som Økonomi og forretningsområderne.

Der henvises i øvrigt til note 33 Risikostyring og note 34 Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder for en nærmere gennemgang af selskabets risici.

Koncernforhold

Alm. Brand Liv og Pension A/S er et 100 % ejet datterselskab af Alm. Brand Forsikring A/S. Herudover er selskabet en del af Alm. Brand A/S og Alm. Brand af 1792 fmba koncernen, og regnskabet indgår i koncernregnskabet for disse selskaber.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

I perioden fra den 1. januar 2017 til årsrapportens underskrivelse er der ikke indtrådt væsentlige forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Ledespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for Alm. Brand Liv og Pension A/S for perioden 1. januar - 31. december 2016.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsrapporten giver et retvisende billede af koncernens og forsikringsselskabets aktiver, passiver og finansielle

stilling pr. 31. december 2016 samt resultat af koncernens og forsikringsselskabets aktiviteter for regnskabsperioden 1. januar - 31. december 2016.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og forsikringsselskabets aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og forsikringsselskabet kan påvirkes af.

DIREKTION

København, den 27. februar 2017

Claude Reffs

Direktør

BESTYRELSE

København, den 27. februar 2017

Søren Boe Mortensen

Formand

Anne Mette Barfod

Næstformand

Henrik Christensen

Anette Eberhard

Per V. H. Frandsen

Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen

Jan Skytte Pedersen

Kim Bai Wadstrøm

Revisionspåtegninger

Intern revisions påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Forsikringsselskabet Alm. Brand Liv og Pension A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som selskabet. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Den udførte revision

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Vores ansvar er

derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Nøgletallet solvensdækning

Som anført i hoved- og nøgletaloversigten er nøgletallet solvensdækning undtaget fra kravet om revision. Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter derfor ikke nøgletallet solvensdækning, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om dette nøgletal.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at overveje, om nøgletallet solvensdækning er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet, eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Hvis vi på dette grundlag konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i nøgletallet solvensdækning, skal vi rapportere herom. Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

København, den 27. februar 2017

Poul-Erik Winther
Koncernrevisionschef

Revisionspåtegninger

Den uafhængige revisors revisionspåtegning Til kapitalejerne i Alm. Brand Liv og Pension A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter samt koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit ”Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet”. Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBAs Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt

at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisi-

onsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger i virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion og koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om led-

sesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiell virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Nøgletallet solvensdækning

Ledelsen er ansvarlig for nøgletallet solvensdækning, der fremgår af hoved- og nøgletaloversigten på side 3 i årsrapporten.

Som anført i hoved- og nøgletaloversigten/note 32 er nøgletallet solvensdækning undtaget fra kravet om revision. Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter derfor ikke nøgletallet solvensdækning, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om dette nøgletal.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at overveje, om nøgletallet solvensdækning er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Hvis vi på dette grundlag konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i nøgletallet solvensdækning, skal vi rapportere herom. Vi har intet at rapportere i den forbindelse.

København, den 27. februar 2017

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Martin Juul Møller

Balance

1.000 kr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		2016	2015	2016	2015
Aktiver					
Investeringsejendomme	1	1.580.169	1.451.521	99.575	97.898
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	2	0	0	1.534.810	1.417.196
Investeringer i tilknyttede virksomheder, i alt		0	0	1.534.810	1.417.196
Kapitalandele	3	750.143	731.767	750.143	731.767
Investeringsforeningsandele		673.110	666.659	673.110	666.659
Obligationer		11.272.135	10.776.286	11.193.869	10.698.368
Andele i kollektive investeringer		2.869	2.011	2.869	2.011
Andre udlån		7.764	6.395	7.764	6.395
Øvrige	4	390.326	473.466	390.326	473.466
Andre finansielle investeringsaktiver, i alt		13.096.347	12.656.584	13.018.081	12.578.666
Investeringsaktiver, i alt	5	14.676.516	14.108.105	14.652.466	14.093.760
Genforsikringsandele af livsforsikringshensættelser		12.885	12.774	12.885	12.774
Genforsikringsandele af erstatningshensættelser	6	49.155	49.009	49.155	49.009
Genforsikringsandele af hensættelser til forsikringskontrakter, i alt		62.040	61.783	62.040	61.783
Tilgodehavender hos forsikringstagere		28.929	31.510	28.929	31.510
Tilgodehavender i forbindelse med direkte forsikringskontrakter, i alt		28.929	31.510	28.929	31.510
Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder		574	2.170	574	2.170
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		2.073	121	2.073	0
Andre tilgodehavender		17.988	21.892	15.913	17.585
Tilgodehavender, i alt		111.604	117.476	109.529	113.048
Udskudte skatteaktiver	7	21.287	44.720	21.287	44.720
Likvide beholdninger		113.372	142.179	89.759	110.059
Andre aktiver, i alt		134.659	186.899	111.046	154.779
Tilgodehavende renter samt optjent leje		87.074	105.138	86.733	104.880
Andre periodeafgrænsninger		16.529	16.170	16.529	16.170
Periodeafgrænsningsposter, i alt		103.603	121.308	103.262	121.050
Aktiver, i alt		15.026.382	14.533.788	14.976.303	14.482.637

Balance

1.000 kr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		2016	2015	2016	2015
Passiver					
Aktiekapital		391.800	391.800	391.800	391.800
Sikkerhedsfonde		100.883	100.883	100.883	100.883
Reserver, i alt		100.883	100.883	100.883	100.883
Overført overskud eller underskud		282.567	344.181	282.567	344.181
Foreslået udbytte		165.000	125.000	165.000	125.000
Egenkapital, i alt	8	940.250	961.864	940.250	961.864
Ansvarlig lånekapital	9	120.000	120.000	120.000	120.000
Præmiehensættelser		37.102	32.918	37.102	32.918
Fortjenstmargen på skadesforsikringskontrakter		10.083	11.277	10.083	11.277
Livsforsikringshensættelser		12.487.573	-	12.487.573	-
Fortjenstmargen på livsforsikringer		365.458	-	365.458	-
Erstatningshensættelser		0	-	0	-
Risikomargen på skadesforsikringskontrakter		7.555	6.851	7.555	6.851
Garanterede ydelser		-	8.927.249	-	8.927.249
Bonuspotentiale på fremtidige præmier		-	1.462.089	-	1.462.089
Bonuspotentiale på fripolicydelser		-	652.354	-	652.354
Livsforsikringshensættelser, i alt	10	-	11.041.692	-	11.041.692
Erstatningshensættelser	11	467.817	505.526	467.817	505.526
Kollektivt bonuspotentiale	12	-	942.143	-	942.143
Hensættelser til forsikringskontrakter, i alt		13.375.588	12.540.407	13.375.588	12.540.407
Gæld i forbindelse med direkte forsikring		16.224	10.927	16.224	10.927
Gæld i forbindelse med genforsikring		12.564	5.667	12.564	5.667
Gæld til kreditinstitutter		249.974	516.698	249.974	516.698
Gæld til tilknyttede virksomheder		775	1.562	516	1.562
Aktuelle skatteforpligtelser	13	30.779	17.816	30.779	17.816
Anden gæld	14	268.890	340.471	219.070	289.320
Gæld, i alt		579.206	893.141	529.127	841.990
Periodeafgrænsningsposter		11.338	18.376	11.338	18.376
Passiver, i alt		15.026.382	14.533.788	14.976.303	14.482.637
Eventualforpligtelser	27				
Sikkerhedsstillelser	28				
Nærtstående parter	29				
Følsomhedsoplysninger	30				
Afledte finansielle instrumenter	31				
Hoved- og nøgletal	32				
Risikostyring	33				
Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder	34				
Anvendt regnskabspraksis	35				

Resultat- og totalindkomstopgørelse

1.000 kr.	Note	Koncern		Moderselskab	
		2016	2015	2016	2015
Resultatopgørelse					
Bruttopræmier	15	1.281.165	1.310.630	1.281.165	1.310.630
Afgivne forsikringspræmier		-18.057	-20.141	-18.057	-20.141
Præmier f.e.r., i alt		1.263.108	1.290.489	1.263.108	1.290.489
Indtægter fra tilknyttede virksomheder	16	0	0	157.614	71.697
Indtægter af investeringsejendomme		57.425	54.695	4.423	4.531
Renteindtægter og udbytter mv.	17	334.327	360.956	332.597	358.947
Kursreguleringer	18	508.137	-212.015	402.366	-234.111
Renteudgifter		-4.706	-4.788	-4.704	-4.784
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed		-47.095	-50.772	-44.208	-48.204
Investeringsafkast, i alt		848.088	148.076	848.088	148.076
Pensionsafkastskat	19	-119.672	-22.280	-119.672	-22.280
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat			125.796		125.796
Udbetalte ydelser	20	-970.255	-1.103.777	-970.255	-1.103.777
Modtaget genforsikringsdækning		10.912	20.513	10.912	20.513
Ændring i erstatningshensættelser		-	681	-	681
Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser		-	-1.774	-	-1.774
Forsikringsydelse f.e.r., i alt		-959.343	-1.084.357	-959.343	-1.084.357
Ændring i livsforsikringshensættelser	21	-799.235	-120.686	-799.235	-120.686
Ændring i genforsikringsandel		-1.679	-7.636	-1.679	-7.636
Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt		-800.914	-128.322	-800.914	-128.322
Ændring i fortjenstmargen		-26.534	-	-26.534	-
Ændring i kollektivt bonuspotentiale		-	-52.151	-	-52.151
Bonus, i alt		-	-52.151	-	-52.151
Erhvervelsesomkostninger	22	-53.908	-45.070	-53.908	-45.070
Administrationsomkostninger	23	-47.067	-39.327	-47.067	-39.327
Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsvirksomheder		4.998	5.145	4.998	5.145
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt		-95.977	-79.252	-95.977	-79.252
Overført investeringsafkast		-32.311	6.692	-32.311	6.692
Forsikringsteknisk resultat		76.445	78.895	76.445	78.895
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	24	31.553	36.069	31.553	36.069
Egenkapitalens investeringsafkast		7.425	-1.175	7.425	-1.175
Resultat før skat	25	115.423	113.789	115.423	113.789
Skat	26	-16.696	-9.740	-16.696	-9.740
Årets resultat		98.727	104.049	98.727	104.049
Totalindkomstopgørelse					
Årets resultat		98.727	104.049	98.727	104.049
Totalindkomst, i alt		98.727	104.049	98.727	104.049
Fordeles således:					
Foreslået udbytte		165.000	125.000	165.000	125.000
Henlagt til overført resultat		-66.273	-20.951	-66.273	-20.951
Totalindkomst, i alt		98.727	104.049	98.727	104.049

Egenkapitalopgørelse

1.000 kr.	Aktiekapital	Sikkerheds- fonde	Overført resultat	Foreslået udbytte	Egenkapital
Egenkapital pr. 1. januar 2015	391.800	100.883	318.969	50.000	861.652
Ændring i anvendt regnskabspraksis			46.163		46.163
Korrigeret egenkapital pr. 1. januar 2015	391.800	100.883	365.132	50.000	907.815
Egenkapitalbevægelser i 2015:					
Årets resultat			104.049	0	104.049
Totalindkomst			104.049	0	104.049
Udbetalt udbytte			0	-50.000	-50.000
Foreslået udbytte			-125.000	125.000	0
Egenkapitalbevægelser, i alt	0	0	-20.951	75.000	54.049
Egenkapitalen pr. 31. december 2015	391.800	100.883	344.181	125.000	961.864
Egenkapital pr. 1. januar 2016	391.800	100.883	344.181	125.000	961.864
Ændring i anvendt regnskabspraksis			4.659		4.659
Korrigeret egenkapital pr. 1. januar 2016	391.800	100.883	348.840	125.000	966.523
Egenkapitalbevægelser i 2016:					
Årets resultat			98.727	0	98.727
Totalindkomst			98.727	0	98.727
Udbetalt udbytte				-125.000	-125.000
Foreslået udbytte			-165.000	165.000	0
Egenkapitalbevægelser, i alt	0	0	-66.273	40.000	-26.273
Egenkapitalen pr. 31. december 2016	391.800	100.883	282.567	165.000	940.250

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Note 1 Investeringsejendomme				
Dagsværdi primo	1.451.521	1.416.952	97.898	101.924
Årets tilgang	28.166	20.788	1.744	2.121
Årets afgang	0	-5.878	0	-5.878
	1.479.687	1.431.862	99.642	98.167
Årets værdiregulering til dagsværdi	100.482	19.659	-67	-269
Investeringsejendomme ultimo	1.580.169	1.451.521	99.575	97.898
Anvendte afkastprocenter ved måling af ejendommens dagsværdi:				
Gennemsnitlig afkastpct. kontorejendomme	5,64%	5,95%	7,07%	6,93%
Gennemsnitlig afkastpct. boligejendomme	6,00%	6,00%	6,00%	6,00%
Gennemsnitlig afkastpct. samlet	5,65%	5,95%	6,72%	6,62%
Note 2 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder				
Anskaffelsessum primo			893.595	893.595
Anskaffelsessum ultimo			893.595	893.595
Op- og nedskrivninger primo			523.601	501.904
Årets resultat			157.614	71.697
Modtaget udbytte			-40.000	-50.000
Op- og nedskrivninger ultimo			641.215	523.601
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder ultimo			1.534.810	1.417.196
Alm. Brand Ejendomsinvest A/S, København (nom. 100 mio.kr. 100 % ejet)			1.534.810	1.417.196
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder ultimo			1.534.810	1.417.196

Note 3 Aktiebeholdning procentvis fordelt på brancher og regioner

	Danmark	Øvrige Europa	Nord-amerika	Japan/øvrige fjernøsten	Ikke fordelt	I alt
Energi	1,8%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	3,7%
Materialer	1,3%	4,8%	0,0%	0,0%	0,0%	6,1%
Industri	10,9%	12,0%	0,0%	0,0%	0,0%	22,8%
Forbrugsgoder	2,5%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%	10,1%
Konsumentvarer	2,9%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	4,1%
Sundhedspleje	10,1%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	11,0%
Finans	8,9%	15,9%	0,0%	0,0%	0,0%	24,8%
Informationsteknologi	1,0%	2,3%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%
Telekommunikation	0,0%	2,3%	0,0%	0,0%	0,0%	2,3%
Forsyning	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ikke fordelt	11,4%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	11,7%
I alt	50,6%	49,4%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Oplysning om aktieporteføljens sammensætning er ikke offentligt tilgængelig.

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Note 4 Øvrige investeringsaktiver				
Derivater	390.326	473.466	390.326	473.466
Øvrige investeringsaktiver	0	0	0	0
Øvrige investeringsaktiver ultimo	390.326	473.466	390.326	473.466

Note 5 Specifikation af aktiver og deres afkast til markedsværdi

	Markedsværdi		Afkast i % p.a. for pensions- afkastskat og selskabsskat
	Primo	Ultimo	
1. Grunde og bygninger	97.898	99.575	-5,0%
2.1 Noterede kapitalandele	1.397.368	1.422.104	2,8%
2.2 Unoterede kapitalandele	3.069	4.018	10,2%
2. Kapitalandele i alt	1.400.437	1.426.122	13,7%
3.1 Stats- og realkreditobligationer	9.643.357	9.959.839	4,3%
3.2 Indeksobligationer	687.286	717.535	4,9%
3.3 Kreditobligationer og emerging markets obligationer	367.725	516.495	6,0%
3.4 Udlån mv.	6.395	7.764	1,5%
3. Obligationer og udlån i alt	10.704.763	11.201.633	4,4%
4. Dattervirksomheder	1.417.196	1.534.810	-
5. Øvrige investeringsaktiver	0	0	0,0%
6. Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiever og forpligtelser	311.793	275.444	-

Afkast fra kapitalandele, obligationer og finansielle investeringsaktiver er beregnet som et tidsvægtet afkast på daglig basis. Øvrige afkast er beregnet ultimo året. Afkast er opgjort eksklusive udgifter i tilknytning til investeringsaktiver.

Dagsværdimåling af finansielle instrumenter:

Niveau 1

Finansielle aktiver				
Kapitalandele	1.422.103	1.397.291	1.422.103	1.397.291
Obligationer	10.572.645	10.084.874	10.494.379	10.006.957
Øvrige	4.075	82	4.075	82
Finansielle aktiver i alt	11.998.823	11.482.247	11.920.557	11.404.330
Finansielle passiver				
Andre passiver	-1.030	-205	-1.030	-205
Finansielle passiver i alt	-1.030	-205	-1.030	-205

Niveau 2

Finansielle aktiver				
Kapitalandele	0	0	0	0
Obligationer	699.490	691.368	699.490	691.368
Øvrige	386.251	473.432	386.251	473.432
Finansielle aktiver i alt	1.085.741	1.164.800	1.085.741	1.164.800

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Finansielle passiver				
Andre passiver	-113.852	-161.468	-113.852	-161.468
Finansielle passiver i alt	-113.852	-161.468	-113.852	-161.468
Niveau 3				
Finansielle aktiver				
Udlån	7.764	6.395	7.764	6.395
Kapitalandele	4.018	3.069	1.538.829	1.420.265
Obligationer	0	0	0	0
Øvrige	1.580.193	1.451.518	99.575	97.893
Finansielle aktiver i alt	1.591.975	1.460.982	1.646.168	1.524.553
Finansielle passiver				
Andre passiver	0	0	0	0
Finansielle passiver i alt	0	0	0	0

Dagsværdi er den pris, der ville blive opnået ved salg af et aktiv eller betalt for at overdrage en forpligtelse i en normal transaktion mellem markedsdeltagerne på målingstidspunktet. Dagsværdi kan stemme overens med indre værdi, såfremt indre værdi beregnes på baggrund af underliggende aktiver og forpligtelser målt til dagsværdi. Der er tre niveauer for dagsværdimåling:

Niveau 1 er baseret på officielle (ikke-korrigerede) kurser på aktive markeder.

Niveau 2 anvendes, hvor kursen ikke er noteret, men hvor anvendelse af en anden offentlig kurs antages bedst at svare til dagsværdien.

Niveau 3 anvendes for finansielle aktiver og forpligtelser, hvor noteret kurs eller anden offentlig kurs ikke er tilgængelig eller ikke vurderes at afspejle dagsværdien. I stedet for anvendes vurderingsteknikker og andre observerbare markedsoplysninger til at fastsætte dagsværdien. I de tilfælde, hvor observerbare priser baseret på markedsoplysninger ikke er tilgængelige eller ikke skønnes at være brugbare til fastsættelsen af dagsværdi, anvendes anerkendte teknikker, herunder diskonterede betalingsstrømme, og egne modeller og forudsætninger til fastsættelsen af dagsværdi. Forudsætningerne kan blandt andet være nylige transaktioner i sammenlignelige aktiver eller forpligtelser, renter, valutakurser, volatilitet, kreditspænd mv.

Processen for indregning af dagsværdier er tilrettelagt, så der er etableret effektive funktionsadskillelser mellem de afdelinger i koncernen, som rapporterer, overvåger og indgår handlerne. Der er etableret afstemningsprocedurer, som vil identificere væsentlige afvigelser på tværs af de forskellige forskellige rapporteringer og anvendte kildesystemer.

Der overføres kun mellem kategorierne i værdiansættelseshierarkiet, såfremt der er ændringer i tilgængelige data til brug for værdiansættelse. Der har ikke været overførsel mellem kategorierne i værdiansættelseshierarkiet i 2016.

Obligationer værdiansat til noterede priser omfatter hovedsageligt danske realkreditobligationer og i mindre grad danske statsobligationer samt erhvervsobligationer.

Aktier omfatter hovedsageligt børsnoterede aktier samt aktiefutures, der værdiansættes til noterede priser. Unoterede aktier, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Disse aktier indgår i niveau 3. Ved et kursfald på 10 % falder værdien 0,4 mio.kr. i alt.

Andre aktiver indeholder tilgodehavende renter for 23 mio.kr. samt positive værdier af afledte finansielle instrumenter for 390 mio.kr. Værdiansættelse af renter følger normale periodiseringsprincipper. Afledte finansielle instrumenter består hovedsageligt af renteswaps, som værdiansættes ved nutidsværdiberegning af forventede fremtidige pengestrømme, der tilbagediskonteres, ud fra indhentede rentepunkter, interpolation mellem rentepunkter og valutakurser. Noterede futures og optioner værdiansættes ud fra indhentede priser. Unoterede optioner værdiansættes ud fra indhentede volatiliteter, priser på underliggende aktiver og udnyttelseskurser ved hjælp af Black-Scholes. Valutatminer værdiansættes ud fra indhentede valutaterminstillæg og valutakurser.

Andre passiver indeholder skyldige renter for 10 mio.kr. samt negative værdier af afledte finansielle instrumenter for 115 mio.kr. Værdiansættelse af af renter følger normale periodiseringsprincipper. Værdiansættelsen af afledte finansielle instrumenter sker ved anvendelse af noterede kurser fra et aktivt marked samt ved anvendelse af generelt accepterede værdiansættelsesmodeller med observerbare data, herunder rentekurver, volatiliteter og aktieindeks.

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Dagsværdien for investeringsejendomme beregnes efter afkastmetoden på baggrund af de enkelte ejendommers driftsafkast og et til ejendommen knyttet forrentningskrav, der afspejler de handler, der har fundet sted på ejendomsmarkedet op til vurderingstidspunktet. Den fremkomne dagsværdi korrigeres for deposita, mer- eller mindreleje, leje for uudlejede arealer samt udskudte vedligeholdelsesarbejder og nødvendige udgifter til indretning.				
Note 6 Genforsikringsandel af erstatningshensættelser				
Vedrørende Livsforsikring	0	1.790	0	1.790
Vedrørende Syge- og ulykkesforsikring	49.155	47.219	49.155	47.219
Genforsikringsandel af erstatningshensættelser ultimo	49.155	49.009	49.155	49.009
Note 7 Udskudte skatteaktiver				
Udskudte skatteaktiver primo	44.720	-7.714	44.720	-7.714
Ændring i anvendt regnskabspraksis	-1.314	-13.020	-1.314	-13.020
Regulering af skat vedrørende tidligere år	0	24.936	0	24.936
Årets ændring udskudt skat	21.831	-3.432	21.831	-3.432
Årets ændring pensionsafkastskat	-43.950	43.950	-43.950	43.950
Udskudte skatteaktiver ultimo	21.287	44.720	21.287	44.720
Goodwill	0	271	0	271
Genvundne afskrivninger på ejendomme	-8.211	-8.211	-8.211	-8.211
Udskudt skat ejendomme	29.498	21.730	29.498	21.730
Udskudt skat på hensættelser	0	-13.020	0	-13.020
Udskudte skatteaktiver ultimo	21.287	770	21.287	770
Pensionsafkastskat	0	43.950	0	43.950
Note 8 Egenkapital				
Aktiekapital primo	391.800	391.800	391.800	391.800
Aktiekapital ultimo	391.800	391.800	391.800	391.800
Aktiekapitalen udgøres af:				
A-aktier:				
1 aktie á 10.000 t.kr.				
100 aktier á 500 t.kr.				
331.800 aktier á 1 t.kr.				
Sikkerhedsfond 1	28.594	28.594	28.594	28.594
Sikkerhedsfond 2	72.289	72.289	72.289	72.289
Sikkerhedsfond ultimo	100.883	100.883	100.883	100.883
Sikkerhedsfondene skal i henhold til selskabets vedtægter anvendes til fordel for de forsikrede. Der er afsat en skatteforpligtelse svarende til 22 % af sikkerhedsfondene i moderselskabet Alm. Brand A/S.				
Overført resultat:				
Overført resultat primo	344.181	318.969	344.181	318.969
Ændring i anvendt regnskabspraksis	4.659	46.163	4.659	46.163
Overført af årets resultat	-66.273	-20.951	-66.273	-20.951
Overført resultat ultimo	282.567	344.181	282.567	344.181
Foreslået udbytte:				
Foreslået udbytte primo	125.000	50.000	125.000	50.000
Udbetalt udbytte	-125.000	-50.000	-125.000	-50.000
Foreslået udbytte	165.000	125.000	165.000	125.000
Foreslået udbytte ultimo	165.000	125.000	165.000	125.000
Egenkapital ultimo	940.250	961.864	940.250	961.864

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Kapitalgrundlag:				
Egenkapital korrigeret for skatteaktiver			918.963	
Foreslået udbytte			-165.000	
Fortjenstmargen reduceret med skatteeffekt			344.415	
Risikomargen reduceret med skatteeffekt			-53.841	
Tier 1 kapital			1.044.537	
Tier 2 kapital				
Ansvarlig lån			68.354	
Tier 3 kapital				
Udskudte skatteaktiver			-	
Kapitalgrundlag			1.112.891	

Opgørelsen af kapitalgrundlaget indeholder ikke sammenligningstal, idet solvensdækningen samt kapitalgrundlaget pr. ultimo 2015 er opgjort efter de på det tidspunkt gældende regler.

Note 9 Ansvarlig lånekapital

Variabelt forrentet stående lån med udløb den 15. marts 2020	120.000	120.000	120.000	120.000
Renter af ansvarlig lånekapital	1.905	2.195	1.905	2.195

Den ansvarlige lånekapital er variabelt forrentet med en 3-måneders Euribor med et tillæg på 1,80 % p.a.

Af den efterstillede kapital på 120 mio.kr. er der ved opgørelsen af kapitalgrundlaget indregnet 68 mio.kr efter de gældende regler.

Note 10 Bruttolivsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelser primo	11.688.880	-	11.688.880	-
Fortjenstmargen primo	338.932	-	338.932	-
Forsikringsmæssige hensættelser i alt primo	12.027.812	-	12.027.812	-
Kollektivt bonuspotentiale primo	-1.149.305	-	-1.149.305	-
Akkumuleret værdiregulering primo	-1.118.384	-	-1.118.384	-
Retrospektive hensættelser primo	9.760.123	-	9.760.123	-
Bruttoopræmier	1.281.165	-	1.281.165	-
Tilskrivning af afkast	382.875	-	382.875	-
Nulstilling af negativ bonus	18.748	-	18.748	-
Forsikringsydelse	-970.255	-	-970.255	-
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-78.050	-	-78.050	-
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-66.006	-	-66.006	-
Andet	-3.432	-	-3.432	-
Retrospektive hensættelser ultimo	10.325.168	-	10.325.168	-
Akkumuleret værdiregulering ultimo	1.210.377	-	1.210.377	-
Kollektivt bonuspotentiale ultimo	1.317.486	-	1.317.486	-
Forsikringsmæssige hensættelser i alt ultimo	12.853.031	-	12.853.031	-
Fortjenstmargen ultimo	-365.458	-	-365.458	-
Livsforsikringshensættelser ultimo	12.487.573	-	12.487.573	-

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Oversigt over primorettelser som følge af overgang til ny bekendtgørelse i 2016	Ultimo 2015	Korrektion	Primo 2016	
Retrospektive hensættelser ekskl. fortjenstmargen	9.708.788	-287.597	9.421.191	
Akkumuleret værdiregulering	1.332.904	-214.520	1.118.384	
Kollektivt bonuspotentiale	942.143	207.162	1.149.305	
Erstatningshensættelser	45.978	-45.978	0	
Fortjenstmargen	0	338.932	338.932	
Livsforsikringshensættelser i alt	12.029.813	-2.001	12.027.812	
<i>Bruttolivsforsikringshensættelser</i>				
Livsforsikringshensættelser ultimo foregående år	- 10.919.880	-	10.919.880	
Akkumuleret værdiregulering ultimo foregående år	- -1.651.978	-	-1.651.978	
Retrospektive hensættelser ultimo foregående år	- 9.267.902	-	9.267.902	
Anden primoregulering som følge af bl.a. kontributionsflytning	- -1.592	-	-1.592	
Retrospektive hensættelser primo	- 9.266.310	-	9.266.310	
Kvoteforskydning Forenede Gruppeliv	- -5.070	-	-5.070	
Bruttopræmier	- 1.310.630	-	1.310.630	
Rentetilskrivning	- 370.957	-	370.957	
Nulstilling negativ bonus	- 16.325	-	16.325	
Forsikringsydelse	- -1.103.107	-	-1.103.107	
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	- -75.115	-	-75.115	
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	- -66.286	-	-66.286	
Andet	- -5.856	-	-5.856	
Retrospektive hensættelser ultimo	- 9.708.788	-	9.708.788	
Akkumuleret værdiregulering ultimo	- 1.332.904	-	1.332.904	
Livsforsikringshensættelser ultimo	- 11.041.692	-	11.041.692	

De ovenstående forsikringsydelse svarer ikke til ydelserne i resultatopgørelsen, da dele heraf medregnes i erstatningsreserven.

Alm. Brand Liv og Pension A/S tegner gennemsnitsrenteprodukter med ydelsesgaranti og mulighed for genkøb. Selskabets forsikringer er inddelt i seks bestande. Der er fire rentekontributionsgrupper som er afhængige af den ydelsesgaranti, som er givet i forskellige perioder. Herudover er der en lukket bestand af gamle livrenter uden ret til bonus (tegnet på grundlag U74 og L66) samt en bestand af syge- og ulykkesforsikringer.

	2016					
	Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	I alt	Afkast pct.	Bonusgrad
Livsforsikringshensættelser pr. grundlag						
Rentegruppe 0	5.305.097	752.837	722.752	6.780.686	6,2%	23,6%
Rentegruppe 1	1.205.815	1.540	252.957	1.460.312	7,5%	23,1%
Rentegruppe 2	1.117.665	1.427	119.003	1.238.095	6,2%	12,1%
Rentegruppe 3	2.696.430	3.443	216.106	2.915.979	7,0%	11,6%
Rentegruppe L66/U74	85.833	0	0	85.833	-	-
Risikogrupperne	-	-	6.668	6.668	-	-
Livsforsikringshensættelser ultimo	10.410.840	759.247	1.317.486	12.487.573	6,7%	20,1%

Der er ikke tilgæet omkostningsgrupperne kollektivt bonuspotentiale.

Omkostningsresultat:

Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	80.230	68.829	80.230	68.829
Årets forsikringsmæssige driftsomkostninger	-95.977	-77.502	-95.977	-77.502
Omkostningsresultat	-15.747	-8.673	-15.747	-8.673

Omkostningsresultat i pct. af de forsikringsmæssige hensættelser	0,2	-	0,2	-
---	-----	---	-----	---

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015

Note 12 Kollektivt bonuspotentiale

Kollektivt bonuspotentiale er udgået som særskilt regnskabspost og indgår nu i de samlede livsforsikringshensættelser. Der henvises til note 10.

Kollektivt bonuspotentiale	2015					I alt
	Rente-gruppe 0	Rente-gruppe 1	Rente-gruppe 2	Rente-gruppe 3	Risiko-grupperne	
Primo	472.445	266.051	71.017	91.126	10.942	911.581
Ændring til primo*	68.741	-42.931	-13.394	-12.416	0	0
Kvoteforskydning Forenede Gruppeliv	29	8	6	19	0	62
Primo	541.215	223.128	57.629	78.729	10.942	911.643
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-4.170	30.504	12.509	13.308	0	52.151
FAB statsafgift af ufordelte hensættelser	-5.291	-3.144	-3.612	-9.604	0	-21.651
Årets hensættelse	-9.461	27.360	8.897	3.704	0	30.500
Kollektivt bonuspotentiale ultimo	531.754	250.488	66.526	82.433	10.942	942.143

*Flyt mellem kontributionsgrupper og ændring i anvendt bonuspotentiale på fripolicer

Bonusgrad pr. rentegruppe

Rentegruppe 0	23,6%	10,3%	23,6%	10,3%
Rentegruppe 1	23,1%	19,4%	23,1%	19,4%
Rentegruppe 2	12,1%	6,8%	12,1%	6,8%
Rentegruppe 3	11,6%	3,7%	11,6%	3,7%

Note 13 Aktuelle skatteforpligtelser

Aktuelle skatteforpligtelser primo	-17.816	-20.741	-17.816	-20.543
Regulering af skat vedrørende tidligere år	-895	-6.603	-895	-6.603
Afregnet skat vedrørende tidligere år	18.711	27.344	18.711	27.146
Betalt skat vedrørende regnskabsåret	6.853	6.583	6.853	6.583
Beregnet skat af årets resultat	-37.632	-24.399	-37.632	-24.399
Aktuelle skatteforpligtelser ultimo	-30.779	-17.816	-30.779	-17.816

Note 14 Anden gæld

Depositum, forudbetalt husleje	-45.395	-43.692	-3.294	-3.350
Skyldig pensionsafkastskat	-73.289	-65.032	-73.289	-65.032
Skyldig statsafgift af ufordelte hensættelser	0	-21.650	0	-21.650
Skyldige skatter og afgifter	-11.439	-10.605	-11.199	-10.604
Afledte finansielle instrumenter	-114.951	-161.673	-114.882	-161.673
Øvrige	-23.885	-37.819	-16.406	-27.011
Anden gæld ultimo	-268.890	-340.471	-219.070	-289.320

Gælden vedr. afledte finansielle instrumenter forfalder i 1.87 t.kr. mere end fem år efter balancetidspunktet. Al øvrig gæld forfalder inden for fem år.

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Note 15 Bruttopræmier				
Direkte forretning	1.281.165	1.310.630	1.281.165	1.310.630
	1.281.165	1.310.630	1.281.165	1.310.630
Løbende præmier	666.600	655.290	666.600	655.290
Engangspræmier	614.565	655.340	614.565	655.340
Bruttopræmier, i alt	1.281.165	1.310.630	1.281.165	1.310.630
Individuelt tegnede forsikringer	620.941	652.312	620.941	652.312
Forsikringer tegnet i ansættelsesforhold	448.428	448.390	448.428	448.390
Gruppelivsordninger	211.796	209.928	211.796	209.928
Bruttopræmier	1.281.165	1.310.630	1.281.165	1.310.630
Antal individuelt tegnede forsikringer	57.141	58.751	57.141	58.751
Antal forsikringer tegnet i ansættelsesforhold	6.995	6.818	6.995	6.818
Antal gruppelivsordninger	64.037	66.038	64.037	66.038
Forsikringerne er alle tegnet med bonusordning Selskabet og koncernen tegner alene direkte dansk forretning				
Note 16 Indtægter fra tilknyttede virksomheder				
Alm. Brand Ejendomsinvest A/S			157.614	71.697
Indtægter fra tilknyttede virksomheder, i alt			157.614	71.697
Resultatet sammensætter sig således:				
Resultat af ordinær drift			157.614	71.697
Indtægter fra tilknyttede virksomheder			157.614	71.697
Note 17 Renter og udbytter mv.				
Kapitalandele	21.909	27.466	21.909	27.466
Investeringsforeningsandele	48.961	43.683	48.961	42.884
Obligationer	236.282	233.829	234.699	232.690
Indlån i kreditinstitutter	464	1.463	459	1.455
Andele i kollektive investeringer	224	103	224	103
Rentederivater	23.762	50.352	23.762	50.352
Indeksregulering	1.682	3.710	1.682	3.710
Øvrige	1.043	350	901	287
Renter og udbytter mv., i alt	334.327	360.956	332.597	358.947
Note 18 Kursreguleringer				
Investeringsejendomme	103.715	21.536	473	-1.231
Kapitalandele	108.691	113.473	108.691	113.472
Investeringsforeninger	22.925	0	22.925	-61.531
Andele i kollektive investeringer	123	82	123	82
Obligationer	235.174	-268.566	232.644	-208.184
Rentederivater	61.512	-72.015	61.512	-72.015
Øvrige	-24.003	-6.525	-24.002	-4.704
Kursreguleringer, i alt	508.137	-212.015	402.366	-234.111
Note 19 Pensionsafkastskat				
Pensionsafkastskat vedrørende året	-119.672	-22.280	-119.672	-22.280
Pensionsafkastskat, i alt	-119.672	-22.280	-119.672	-22.280

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Note 20 Udbetalte ydelser				
Forsikringssummer ved død	-76.748	-73.366	-76.748	-73.366
Forsikringssummer ved kritisk sygdom	-21.959	-22.185	-21.959	-22.185
Forsikringssummer ved invaliditet	-5.186	-6.038	-5.186	-6.038
Forsikringssummer ved udløb	-127.305	-168.595	-127.305	-168.595
Pensions- og renteydelser	-307.313	-307.605	-307.313	-307.605
Tilbagekøb	-298.557	-401.603	-298.557	-401.603
Kontant udbetalte bonusbeløb	-133.187	-124.385	-133.187	-124.385
Udbetalte ydelser, i alt	-970.255	-1.103.777	-970.255	-1.103.777
Note 21 Ændring i livsforsikringshensættelser				
Garanterede ydelser	-	361.713	-	361.713
Bonuspotentialer på fremtidige præmier	-	-253.709	-	-253.709
Bonuspotentialer på fripolicydelser	-	-229.816	-	-229.816
Kvoteforskydning	-	1.126	-	1.126
Ændring i livsforsikringshensættelser, i alt	-	-120.686	-	-120.686
Note 22 Erhvervelsesomkostninger				
Tegningsprovisioner	-2.649	-1.653	-2.649	-1.653
Øvrige erhvervelsesomkostninger	-51.259	-43.417	-51.259	-43.417
Erhvervelsesomkostninger, i alt	-53.908	-45.070	-53.908	-45.070
Selskabet har tegningsaftale med Alm. Brand Forsikring A/S				
Note 23 Administrationsomkostninger				
Administration	-47.067	-39.327	-49.651	-41.698
Refusion fra tilknyttede virksomheder	0	0	2.584	2.371
Administrationsomkostninger, i alt	-47.067	-39.327	-47.067	-39.327
Fast løn			6.564	3.605
Pension			1.393	980
Aktiebaseret vederlag			226	318
Lønsumsafgifter mv.			17	15
Personaleomkostninger i alt			8.200	4.918
Gennemsnitligt antal medarbejdere			2	2
<i>Vederlag til direktion</i>				
Fast løn			5.269	2.321
Pension			1.164	749
Aktiebaseret vederlag			226	318
Vederlag til direktion, i alt			6.659	3.388
Honorar til bestyrelse			200	200
Vederlag til direktion og bestyrelse i alt			6.859	3.588
<i>Alm. Brand koncern vederlag til bestyrelsen</i>				
	Alm. Brand koncern			
Henrik Christensen	330	330	40	40
Anette Eberhard (indtrådt i 2015)	570	386	40	27
Per V.H. Frandsen (indtrådt i 2016)	303	0	27	0
Jørgen Hesselbjerg Mikkelsen	980	980	40	40
Jan Skytte Pedersen	650	490	40	40
Boris Nørgaard Kjeldsen (udtrådt i 2016)	517	730	13	40
Arne Nielsen (udtrådt i 2015)	0	185	0	13
Vederlag til bestyrelsen, i alt	3.350	3.101	200	200

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Antal personer i direktionen			1	1
Antal personer i bestyrelsen			8	7

Vederlag til direktionen omfatter vederlag til administrerende direktør Mikael Sundby, som går på pension ved udgangen af marts 2017. I vederlag for 2016 indgår fratrædelsesvederlag mv.

Administrerende direktør Søren Boe Mortensen, økonomidirektør Anne Mette Barfod og direktør Kim Bai Wadstrøm sidder ligeledes i bestyrelsen, men aflønnes ikke særskilt herfor. Det kan oplyses, at Søren Boe Mortensen får 8.738 t.kr. i samlet vederlag som administrerende direktør i Alm. Brand A/S (2015: 8.347 t.kr.).

Alm. Brand har valgt, at samtlige medarbejdere i koncernen inklusive direktionen oparbejder en bidragsbaseret pensionsordning. Koncernens omkostninger til direktionens pensionsordning fremgår af ovenstående note.

Der var etableret et aktieoptionsprogram for den øverste ledelsesgruppe i Alm. Brand koncernen som udløb den 31. marts 2016. Ordningen, der alene kan udnyttes ved køb af de pågældende aktier (egenkapitalordning), gav ret til at købe et antal aktier i Alm. Brand A/S til en forud aftalt pris. De tildelte optioner blev endeligt optjent på tildelingstidspunktet. Hvis optionerne ikke udnyttes senest 50 måneder efter tildelingen, bortfalder de.

Aktieoptionsprogrammet var en del af den faste løn og udgjorde maksimalt 13 % af nettolønnen. Udnyttelseskursen blev fastsat som et simpelt gennemsnit af børskursen på 5., 6. og 7. handelsdag efter offentliggørelse af hel- eller halvårsrapporter med et tillæg på 10 %. Aktieoptionsprogrammet blev pr. 1. juli 2016 erstattet af en aktielønsordning på 13 % af den faste løn. Aktierne tildeles vederlagsfrit to gange årligt (3. handelsdag i juni og december). Værdien opgøres som et simpelt gennemsnit af gennemsnitskurserne for én aktie i Alm. Brand på den første handel dag i hver enkelt kalendermåned i de kalendermåneder, som danner grundlag for den enkelte aktietildeling.

Ud over hvervet som direktør for Alm. Brand Liv og Pension har Mikael Sundby påtaget sig bestyrelshverv i Administrationsaktieselskabet Forenede Gruppeliv. Claude Reffs har overtaget dette hverv pr. 1. januar 2017.

Ansvarshavende aktuar Niklas Lindholm, som er ansat af bestyrelsen pr. 1. januar 2017, har ikke påtaget sig hverv uden for Alm. Brand.

Vederlag til risikotagere

Fast løn			6.151	4.933
Pension			801	704
Variabel løn			30	0
Aktiebaset vederlag			219	303
Vederlag til risikotagere, i alt			7.201	5.940
Antal risikotagere			3	3

Risikotagere er de medarbejdere, som i overensstemmelse med bekendtgørelse om lønpolitik og oplysningsforpligtelser om aflønning, har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil.

Der er i 2016 udbetalt engangsvederlag til risikotagere, men der er ikke udbetalt bonus

Revisionshonorar

Deloitte - Lovpligtig revision	-575	-566	-524	-515
Deloitte - Honorar for andre erklæringsopgaver	-109	-133	-109	-133
Deloitte - Honorar for andre ydelser	0	-19	0	-19
Deloitte - Honorar for skatterådgivning	0	0	0	0
Revisionshonorar	-684	-718	-633	-667

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Note 24 Syge- og ulykkesforsikring				
Bruttopræmier	111.021	105.965	111.021	105.965
Afgivne forsikringspræmier	-51.603	-47.090	-51.603	-47.090
Ændring i præmiehensættelser	-1.378	5.447	-1.378	5.447
Ændring i fortjenstmargen og risikomargen	509	-	509	-
Præmieindtægter f.e.r., i alt	58.549	64.322	58.549	64.322
Udbetalte erstatninger	-61.427	-58.879	-61.427	-58.879
Modtaget genforsikringsdækning	21.302	20.517	21.302	20.517
Ændring i erstatningshensættelser	6.839	8.348	6.839	8.348
Ændring i risikomargen	-19	-	-19	-
Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	1.937	3.436	1.937	3.436
Erstatningsudgifter f.e.r., i alt	-31.368	-26.578	-31.368	-26.578
Erhvervelsesomkostninger	-5.551	-5.298	-5.551	-5.298
Administrationsomkostninger	-13.045	-12.451	-13.045	-12.451
Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber	16.164	13.263	16.164	13.263
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-2.432	-4.486	-2.432	-4.486
Forsikringsteknisk resultat	24.749	33.258	24.749	33.258
Investeringsafkast, i alt	24.721	-5.517	24.721	-5.517
Forrentning og kursregulering af forsikringsmæssige hensættelser	-17.917	8.328	-17.917	8.328
Investeringsafkast efter forrentning og kursregulering af forsikringsmæssige hensættelser	6.804	2.811	6.804	2.811
Resultat af Syge- og ulykkesforsikring, i alt	31.553	36.069	31.553	36.069
Afløbsresultat, brutto	22.300	20.488	22.300	20.488
Afløbsresultat, f.e.r.	19.501	22.269	19.501	22.269
Bruttoerstatningsprocent	49,6%	45,4%	49,6%	45,4%
Bruttoomkostningsprocent	16,9%	15,9%	16,9%	15,9%
Nettogenforsikringsprocent	11,1%	8,9%	11,1%	8,9%
Combined Ratio	77,5%	70,1%	77,5%	70,1%
Operating Ratio	77,5%	70,1%	77,5%	70,1%
Relativt afløbsresultat	6,1%	5,6%	6,1%	5,6%
Antallet af erstatninger	410	406	410	406
Erstatningsfrekvens	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader	741	719	741	719
Note 25 Egenkapitalens afkastkrav				
Det faktiske investeringsafkast for pensionsafkastskat			7.425	-1.175
Resultat af ikke bonusberettigede bestande			697	6.151
Resultat af syge-/ulykkesforsikring			31.553	36.069
Risikoforrentning 0,2 % (0,15 % i 2015) af de gennemsnitlige livsforsikringshensættelser			21.027	15.991
100 % af omkostningsresultat f.e.r.			-15.747	-8.673
100 % af risikoresultatet f.e.r.			62.781	48.006
Forenede Gruppeliv			7.687	17.420
Årets resultat før skat			115.423	113.789

I 2015 var årets resultat på 113.789 t.kr. sammensat af et ubetinget resultat på 41.045 t.kr. og et betinget resultat på 72.744 t.kr.

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015

Principper for egenkapitalafkast

Finanstilsynet fastsætter i kontributionsbekendtgørelsen retningslinjerne for forrentning af egenkapitalen.

Forrentningen af egenkapitalen er sammensat af det direkte afkast på egenkapitalmidlerne og et risikotillæg.

Kunderne er opdelt i et antal kontributionsgrupper ud fra rente, forsikringsrisiko og omkostninger. Egenkapitalens risikotillæg opgøres for hver enkelt gruppe. Tilsvarende opgøres eventuel skyggekonto, kollektivt bonuspotentiale, kursværn mv. pr. kontributionsgruppe.

Risikotillægget for 2016 er fastsat til:

- Rentegruppe: 0,2 % af de gennemsnitlige livsforsikringshensættelser for egen regning eksklusive kollektivt bonuspotentiale og eventuel anvendelse af bonuspotentiale
- Forsikringsrisikogrupper: 100 % af risikoresultatet for egen regning efter bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Omkostningsgrupper: 100 % af omkostningsresultatet for egen regning efter bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Resultat af Forenede Gruppeliv inklusive pensionsbetalinger med fradrag af de poster, der indgår i omkostnings- og risikoresultatet.

For forsikringsgruppen Invaliditet defineres risikoresultatet specifikt før bonus med det formål at indtægtsføre skyggekontoen over de næste godt tre år.

Risikotillægget bliver alene opgjort ud fra den bonusberettigede forsikringsbestand. For ikke bonusberettigede forsikringer, herunder livrenter uden ret til bonus, tilfalder resultatet – der kan være positivt eller negativt – egenkapitalen fuldt ud.

Risikotillægget for 2017 er fastsat til:

- Rentegruppe: 0,2 % af de gennemsnitlige livsforsikringshensættelser for egen regning eksklusive Forenede Gruppeliv
- Forsikringsrisikogruppe invaliditet: 100 % af risikoresultatet for egen regning før bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Forsikringsrisikogruppe død og overlevelse: 100 % af risikoresultatet for egen regning efter bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Omkostningsgrupper: 100 % af omkostningsresultatet for egen regning efter bonus inklusive Forenede Gruppeliv
- Resultat af Forenede Gruppeliv før skat inklusive provisionsbetalinger med fradrag af de poster, der indgår i omkostnings- og risikoresultatet.

Opgørelse af det realiserede resultat

Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring	-	78.896
Overførsel af investeringsafkast	-	-6.692
Pensionsafkastskat	-	22.280
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-	52.151
Afgiftberigtigelse af akkumuleret værdiregulering	-	-12.847
Resultat af ikke-bonusberettigede bestande	-	-6.151
Tilskrivning af bonus	-	239.000
Afkast egenkapitaldepot	-	1.175
Afkast syge- og ulykkesforsikringsdepot	-	7.021
Det realiserede resultat	-	374.833

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Note 26 Skat				
Beregnet skat af årets resultat	-37.632	-24.399	-37.632	-24.399
Regulering af skat vedrørende tidligere år	-895	18.091	-895	18.091
Regulering af udskudt skat	21.831	-3.432	21.831	-3.432
Skat, i alt	-16.696	-9.740	-16.696	-9.740
<i>Årets skat består af</i>				
Skat af regnskabsmæssigt overskud	-25.393	-26.741	-25.393	-26.741
Ej fradragsberettigede udgifter og ej skattepligtige indtægter	9.592	-1.288	9.592	-1.288
Regulering som følge af ændring i skatteprocent	0	198	0	198
Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-895	18.091	-895	18.091
Skat, i alt	-16.696	-9.740	-16.696	-9.740
Effektiv skatteprocent	14,5%	9,2%	14,5%	9,2%
Note 27 Eventualforpligtelser				
Momsreguleringsforpligtelse på investeringsejendomme	15.549	11.740	1.052	1.294
Leasingbiler	2.558	2.975	2.558	2.975
Eventualforpligtelser ultimo	18.107	14.715	3.610	4.269

Alm. Brand A/S hæfter solidarisk sammen med de øvrige samregistrerede koncernselskaber for det samlede afgiftstilsvær.

Selskabet indgår i en dansk sambeskatning med Alm. Brand A/S som administrationselskab. Selskabet hæfter derfor i henhold til selskabs-skattelovens regler herom fra og med regnskabsåret 2013 for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber og fra og med den 1. juli 2012 ligeledes for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for disse selskaber.

Note 28 Sikkerhedsstillelser til fordel for de forsikrede

Bogførte værdier af aktiver, der tjener som sikkerhed for forsikringsmæssige hensættelser:

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender		84.954	108.567
Obligationer		11.245.682	10.511.354
Kapitalandele		848.933	885.359
Tilgodehavende renter samt optjent leje		39.789	67.584
Investeringsejendomme		58.877	59.003
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		1.562.883	1.238.374
Sikkerhedsstillelser til fordel for de forsikrede ultimo		13.841.118	12.870.241

NOTE 29 Nærtstående parter

Nærtstående parter omfatter:

- selskabets direktion og bestyrelse samt disse personers relaterede familiemedlemmer
- selskaber kontrolleret af medlemmer af direktionen eller bestyrelsen
- Moderselskabernes direktion eller bestyrelse
- Øvrige selskaber i Alm. Brand koncernen

Lønninger og vederlag til selskabets ledelse fremgår af den note, der knytter sig til personale- og administrationsudgifterne.

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015

Alm. Brand koncernen har tværgående funktioner, som løser fælles administrative opgaver for koncernens selskaber. Alm. Brand Bank A/S fungerer som primær bankforbindelse for Alm. Brand koncernen. Det indebærer, at der er indgået en række aftaler mellem banken og koncernens øvrige selskaber, ligesom der løbende foretages en række transaktioner mellem banken og den øvrige koncern. Alm. Brand koncernen har desuden indgået en kapitalforvaltningsaftale med Alm. Brand Bank, hvilket betyder, at en betydelig del af koncernens aktiver er under forvaltning i banken ligesom en betydelig del af koncernens handel med værdipapirer foretages gennem Alm. Brand Bank til markedsværdi.

Alm. Brand Liv og Pension A/S har i 2015 afhændet sine aktier i ejendomsselskabet DADES A/S. Afhændelsen er sket til den regnskabsmæssigt bogførte værdi pr. 30. juni 2015.

Koncernen har en totaladministrationsaftale med Datea A/S, som er 100 % ejet af DADES A/S, og hvori Boris Nørgaard Kjeldsen er bestyrelsesformand. I henhold til aftalen foretager Datea A/S ejendomsadministration af ejendomme ejet af koncernen, herunder administration, regnskab og rapportering, udlejning, tilsyn og teknisk bistand. Det årlige honorar er i niveauet 2 mio.kr. Det er ledelsens vurdering, at totaladministrationsaftalen er indgået på markedsvilkår.

Alle aftaler og transaktioner er fastsat på sædvanlige markedsbaserede vilkår eller, hvis der ikke findes et entydigt marked, på omkostningsdækkende basis.

Der er indgået aftaler om forrentning af løbende mellemværender mellem koncernens selskaber på markedsvilkår

Der foretages reassurancedækning for Alm. Brand koncernen på fælles basis.

Der er i april 2016 udbetalt udbytte på 125 mio.kr. til moderselskabet Alm. Brand Forsikring A/S.

Herudover er der ikke foretaget væsentlige koncerninterne transaktioner.

Note 30 Følsomhedsoplysninger

Hændelse	Påvirkningen af egenkapitalen
Rentestigning på 0,7-1,0 pct. point	-18
Rentefald på 0,7-1,0 pct. point	10
Aktiekursfald på 12 pct.	0
Ejendomsprisfald på 8 pct.	0
Valutakursrisiko (VaR 99 pct.)	0
Tab på modparter på 8 pct.	0

De viste risici er eksklusive risikoen på værdipapirer tilhørende forsikringstagerne.

Note 31 Afledte finansielle instrumenter

Til styring af valuta- rente- og aktierisiko anvendes der afledte finansielle instrumenter. I forbindelse med markedsværdiudviklingen for de indgåede finansielle kontrakter udveksles der løbende sikkerhedsstillelse, som pr. 31. december 2016 udgør 250 mio.kr.

Finansielle kontrakter opgøres til dagsværdi.

	Udløb	Hovedstol	Markeds- værdi
Renteswaps	2017-2032	3.329.179	175.243
Swaptioner	2020	2.007.248	97.157
Rentefutures	2017	338.915	0
Aktiefutures	2017	1.312.790	0
Afledte finansielle instrumenter ultimo			272.400

Noter

1.000 kr.	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
Note 32 Hoved- og nøgletaloversigt				
Der henvises til beretningen side 2				
Nedenfor præsenteres udgåede nøgletal:				
	2015	2014	2013	2012
Afkast for pensionsafkastskat	1,1%	9,2%	2,3%	7,9%
Afkast for pensionsafkastskat af kundemidler	1,2%	10,0%	2,5%	8,5%
Afkast for pensionsafkastskat af egenkapitalens midler	-0,1%	0,2%	1,2%	6,8%
Omkostningsprocent af præmier	6,4%	6,7%	8,7%	8,7%
Omkostningsresultat	-0,1%	-0,1%	0,0%	0,0%
Forsikringsrisikoresultat	0,7%	0,8%	0,7%	0,7%
Bonusgrad	9,7%	9,8%	9,2%	5,8%
Ejerkapitalgrad	10,7%	10,6%	13,0%	10,6%
Overdækningsgrad (Solvens I)	4,4%	4,9%	5,3%	5,6%
Forrentning af kundernes midler efter omkostninger før skat	0,7%	9,6%	1,1%	6,9%
Forrentning af ansvarlig lånekapital før skat	-1,8%	-2,0%	-1,7%	-2,6%

Noter

NOTE 33 RISIKOSTYRING

Risikostyring

Formålet med risikostyringsfunktionen i Alm. Brand koncernen i øvrigt er at sikre, at der løbende sker en aktiv risikostyring baseret på sund fornuft i den daglige forretning, således at tab minimeres som følge af uforudsigelige begivenheder. Styring af koncernens risici er et væsentligt ledelsesmæssigt fokusområde, da en ikke kontrolleret udvikling i forskellige risici kan påvirke resultater samt kapitalforhold og dermed de fremtidige forretningsmuligheder væsentligt. I Alm. Brand er der tre selvstændige forretningsområder. Dette betyder, at rapporteringen og sparringen skal tilpasses de specifikke forretningsområder for at gøre risikostyringen relevant for forretningen og dermed kunderne. De decentrale enheder i Alm. Brands risikostyringssystem udgøres bl.a. af skadeaktuariet, som behandler skadeforsikringsrisici, livaktuariet, som behandler livsforsikringsrisici, et særligt udvalg, der behandler it-mæssige risici, mens Risk Management behandler markedsrisici samt kapitalstyring for koncernen. Risikostyringen er således decentralt organiseret for de væsentligste forretningsrisici, mens der på koncernniveau følges op på den samlede risikostyring.

Minimum årligt fastsætter og godkender bestyrelsen den overordnede politik for selskabets påtagelse af risici, ligesom bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer samt omfanget af den nødvendige rapportering. Direktionen fastlægger på baggrund af bestyrelsens beføjelser den daglige risikostyring.

Koncernens centrale risikoforum er en tværgående risikokomité, som har til formål at sikre koordination og ensartethed i koncernens selskaber i forhold til påtagelse opgørelse og rapportering af risici. Den risikoansvarlige bistår risikokomitéen med information. Derudover sikres det i den tværgående investeringskomité, at koncernens investeringer og markedsrisici er inden for de af bestyrelsen fastsatte rammer og politikker i de enkelte selskaber.

Compliancefunktionen bistår ledelsen i at sikre, at selskabets metoder og procedurer er tilstrækkelige til at sørge for, at gældende love og regler såvel som etisk standard efterleves. Intern Revision overvåger den administrative og regnskabsmæssige praksis, kontrolprocedurer og overholdelsen af ledelsens politikker og retningslinjer.

Endvidere opsamler et forum for operationel risiko operationelle begivenheder i Alm. Brand Liv og Pension. I forummet deltager afdelingerne Risk Management, Compliance, it og Intern Revision.

Risikoforhold

For at understøtte koncernens langsigtede forretningsmæssige mål påtages en række forskellige kalkulerede risici. Der er væsentlig forskel på indholdet og størrelsen af de risici, som er knyttet til de enkelte forretningsområder, men overordnet set kan risikoparametrene i koncernen illustreres som i nedenstående figur.

Nedenfor beskrives risikoforholdene i Alm. Brand Liv og Pension.

Livsforsikringsrisici

De biometriske risici består af dødelighed, overlevelse, invaliditet, katastroferisici, omkostninger og optionsrisici (risici vedrørende omfanget af genkøb og omskrivning til fripolice). Invaliditets- og dødsrisici begrænses af retningslinjer for, hvor store risici selskabet må påtage sig. I Alm. Brand Liv og Pension A/S er det for nærværende selskabets politik ikke at tegne risikodækning uden afgivelse af individuelle helbredsoplysninger. Alm. Brand Liv og Pension har et enkelt produkt af begrænset omfang, hvor der med afgivelse af begrænsede individuelle helbredsoplysninger kan etableres firmapension. Herudover er risici begrænset ved, at der er oprettet et reassuranceprogram, der af-

Noter

bøder virkningen af skader for større kunder. Reassuranceprogrammet indeholder også en katastrofedækning i tilfælde af, at flere kunder/liv rammes af samme begivenhed.

For at dække eventuelle fremtidige udsving i dødelighed og invaliditet tillægges markedsværdihensættelsen et risikotillæg, som beregnes med udgangspunkt i kapitalværdien af de fremtidige solvenskapitalkrav (den såkaldte kapitalomkostningsmetode fra Solvens II). Markedsværdiparametrene til brug for beregning af markedsværdihensættelserne bliver vurderet mindst en gang om året.

Alm. Brand Liv og Pensions opdeling i kontributionsgrupper betyder, at der som udgangspunkt ikke opstår kollektiv bonus i kontributionsgrupperne for henholdsvis dødelighed, overlevelse og invaliditet. Det betyder som udgangspunkt, at tab i disse grupper skal bæres af egenkapitalen. Imidlertid kan de samlede buffere aktiveres ved anvendelse af negativ bonus, så risikoen er begrænset til reaktionshastigheden på justeringen af bonussatserne.

Alm. Brand Liv og Pension har en relativt lille eksponering over for levetid, da bestanden i overvejende grad består af kapital-, alders- og ratepensioner. I opgørelsen af hensættelserne anvendes Finanstilsynets benchmark for levetidsforudsætninger – og til vurdering af levetidsrisikoen anvendes standardmodellen fra Solvens II.

Sundhedsforsikringsrisici

Al nytægning af syge- og ulykkesforsikring i Alm. Brand Liv og Pension sker uden for det garanterede rentemiljø, hvilket giver kunden en skarpere, men også mere fleksibel prisfastsættelse af forsikringen. Forsikringen giver anledning til både præmie-, erstatningshensættelses- og katastroferisici, men er herudover også påvirket af ændret lovgivning og retspraksis samt social inflation. Med social inflation menes, at udgiften til erstatninger stiger som følge af udviklingen i sociale og samfundsøkonomiske forhold. Præmierisikoen begrænses til at være etårig som følge af muligheden for hurtig ændring af prisfastsættelsen.

Markedsrisici

Alm. Brand Liv og Pensions forsikringsportefølje er opdelt i fire rentekontributionsgrupper, som karakteriseres ved de forskellige garantiniveauer, forsikringerne er baseret på. Rentefaldet i 2016 har haft en negativ effekt på investeringsbufferne i nogle af rentekontribu-

tionsgrupperne, men på trods af dette er de samlede buffere bevaret. Det er blevet vanskeligere løbende at opnå et tilfredsstillende investeringsafkast i forhold til garantiniveauerne. Investeringsstrategierne for de enkelte rentekontributionsgrupper er nøje udformet, således at de matcher de investeringsbufferne, der er i den enkelte gruppe. Dette betyder således, at den højeste rentekontributionsgruppe har en forholdsvis lille andel af risikobetonede aktiver målt i forhold til hensættelserne.

Alm. Brand Liv og Pension har indført et princip, hvorefter eventuelle overskud på policernes rente-, risiko- eller omkostningsresultat anvendes fuldt ud til at nedsætte det fremtidige forrentningskrav til forsikringerne. Dette reducerer gradvist de garantier, der ligger i rentegrupperne, og betyder, at de over tid vil blive flyttet ned i rentegrupper med lavere garantier.

Der sker ingen nytægning i den højeste gruppe, som langt overvejende består af forsikringer under udbetaling eller tæt på pensionering, og bestanden reduceres derfor løbende. Ultimo 2016 udgjorde bestanden 2,7 mia.kr. eller ca. 25 % af de samlede hensættelser.

Alm. Brand Liv og Pension beregner som minimum hver måned og ellers ved behov følsomhedsanalyser på årets forventede resultat og på det individuelle solvensbehov efter et udvalg af økonomiske scenarier (kombinationer af rentefald eller -stigning, aktiefald og udvidelse af kreditspænd (OAS)).

Aktivallokeringen i Alm. Brand Liv og Pension er spredt over en række aktivklasser. Risikoappetitten er fastlagt ud fra den samlede balance og fordeles ud på hver bestand efter bestandens størrelse. En kronens risikoappetit er således identisk uanset de garantier, der er udstedt i rentekontributionsgruppen. Konsekvensen heraf er, at bestande med store investeringsbuffer vil have flere risikofyldte aktiver end en gruppe med lave investeringsbuffer, da den samlede risiko for egenkapitalen skal være identisk.

Derivater anvendes til at justere renterisikoen i de enkelte kontributionsgrupper, således at den ønskede risikoprofil mellem aktiver og passiver opnås for hver rentekontributionsgruppe. Den største renterisiko optræder ved et kraftigt og hurtigt rentefald, hvor der ikke er tid til at tilpasse afdækningen. Hensættelsernes varighed øges nemlig i takt med rentefaldet.

Der foretages udelukkende aktieeksponering i inve-

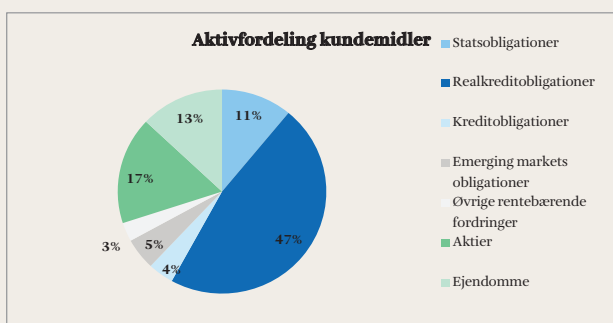
Noter

steringsaktier for kundernes midler, og eksponeringen tages ud fra et globalt investeringsunivers. Der er herudover en mindre andel af unoterede aktier i Alm. Brand Liv og Pension primært i form af strategiske sektoraktier. Disse aktier holdes med det formål at understøtte forretningsaktiviteterne.

Ejendomseksponering foregår udelukkende for kundernes midler. Hovedparten af ejendomsinvesteringerne er domicilejendomme, men derudover foretages der direkte investeringer i kontorejendomme. Den valgte risikoprofil i forbindelse med køb og salg af ejendomme fokuserer på høj sikkerhed og stabilt afkast med et langsigtet perspektiv.

Alm. Brand Liv og Pension har en aktiv valutastrategi, hvilket betyder, at udenlandske positioner i aktier og obligationer ikke valutaafdækkes, medmindre det skønnes at være fordelagtigt.

Modpartsrisici

Modpartsrisici opstår oftest som følge af et tilgodehavende i forbindelse med en bilateral derivataftale eller f.eks. via placering af likvide midler på en bankkonto hos et kreditinstitut. Placeringsrammer indeholder begrænsninger af, hvor stor eksponering selskabet kan have hos specifikke kreditinstitutter.

Alm. Brand Liv og Pension begrænser modpartsrisiciene i forbindelse med derivataftaler ved hjælp af margenaftaler og netting med modparterne. Margenaftaler sikrer, at der stilles sikkerhed, når eksponeringen overstiger et vist niveau. Netting er beskrevet i ISDA Master Agreements og betyder, at der kan foretages modregning af gevinster og tab på afledte finansielle instrumenter, såfremt modparten misligholder sine forpligtelser. Der kan ikke indgås aftaler om afledte finansielle instrumenter af længerevarende karakter, uden at det sker under en nettingaftale med sikkerhedsstillelse tilknyttet. Dog kan denne generelle ret-

ningslinje i sjældne tilfælde fraviges med ledelsens accept, hvis det skønnes at være hensigtsmæssigt.

Øvrige risici

Den største likviditetsrisiko er, at et stort antal kunder samtidig gerne vil flytte deres pensionsopsparing. Hvis dette skulle blive aktuelt, kan risikoen i en vis udstrækning reduceres ved at indføre kursværn.

Andre risici i koncernen

Der foretages løbende en vurdering af Alm. Brand koncernens operationelle risici, som er de omkostninger, der er forbundet med driftsmæssige fejl. Koncernen har en række kontrolprocedurer i form af arbejdsrutiner, forretningsgange og afstemningsprocesser, der er forankret såvel decentralt som centralt i organisationen. Omfanget af kontrolforanstaltninger balanceres imod de omkostninger, der er forbundet med tiltagene. Sikkerhedstiltag vurderes således i forhold til mulige trusler og disses sandsynlighed samt de forretningsmæssige konsekvenser, der kan opstå, hvis truslerne effektueres.

Omdømmerisici er omkostninger forbundet med et dårligt offentligt omdømme, som påvirker koncernens evne til at bibeholde og udvikle forretningsomfanget. Omdømmet opstår via omtalen i f.eks. nyhedsmedier og på sociale medier af koncernen selv og hændelser i relation til omtalen. I tilfælde af eventuelle hændelser, som kan medføre dårlig omtale af koncernen, er der etableret presseberedskab.

Koncernen arbejder aktivt på at nedbringe antallet af potentielle hændelser, der kan give anledning til dårligt omdømme. Et eksempel er udpegelsen af en kundeambassadør i selskabet. Antallet af klager til Ankenævnet for Forsikring ønskes nedbragt, for selvom forsikringsselskabet historisk set har vundet hovedparten af klagerne, er enhver klage en for meget, da det betyder en utilfreds kunde. Kundeambassadøren ser klagesagerne med kundernes øjne og skal sikre, at kundernes synspunkter bliver hørt. Derved forsøger Alm. Brand at sikre en god dialog med kunden. Uenigheden bunder ofte i, at kunden ikke er tilstrækkelig informeret om, hvorfor en skade ikke dækkes. Klagerne analyseres efterfølgende, hvilket giver mulighed for både at udvikle koncernens forsikringsprodukter samt blive bedre til at forklare de gældende forsikringsbetingelser.

Noter

Strategiske risici har en negativ påvirkning på indtjening eller kapitalkrav. De opstår som følge af uhen-sigtsmæssige forretningsbeslutninger, utilstrækkelig implementering af forretningsstiltag og langsom reaktionsevne i forhold til de udfordringer, som koncernen står over for.

Strategiske risici kan ikke undgås, men begrænses ved høj faglighed, åbenhed og forandringsvilje i organisationen. Alm. Brands strategi udarbejdes gennem en struktureret proces af koncernledelsen i samarbejde med de enkelte bestyrelser, direktioner og ledergrupper i koncernens datterselskaber.

På almbrand.dk/risiko er koncernens risikoprofil og -styring nærmere beskrevet.

Note 34 Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Ved aflæggelse af årsregnskabet foretages regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af selskabets ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige.

De væsentligste skøn relaterer sig til opgørelse af dagsværdier for unoterede finansielle instrumenter samt måling af udskudte skatteaktiver. Herudover er der væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen af forpligtelse vedrørende forsikringskontrakter.

Finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter med noterede priser på et aktivt marked, eller hvor der anvendes værdiansættelsesmodeller med observerbare markedsdata, er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er f.eks. tilfældet for unoterede aktier og for visse obligationer, hvor der ikke er et aktivt marked. For værdipapirer, der ikke er noteret på en børs, eller for hvilke der ikke forefindes en børskurs, der afspejler instrumentets dagsværdi, fastlægges dagsværdien ved brug af en modelberegning.

Værdiansættelsesmodellerne indeholder tilbagediskontering af instrumentets cashflow med en passende

markedsrente. Værdiansættelsen af unoterede aktier tager udgangspunkt i oplysninger fra selskabernes årsregnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt eventuelle input fra kvalificeret ekstern part.

Alm. Brand Liv og Pension A/S ejer en del danske realkreditobligationer og er eksponeret mod stigende realkreditrenter relativt til den generelle rentekurve.

Udskudt skat

Alm. Brand Liv og Pensions udskudte skatteaktiver er indregnet fuldt ud i balancen. Alm. Brand Liv og Pension indgår i en dansk sambeskatning med de øvrige koncernselskaber hvorfor udnyttelsen af det udskudte skatteaktiv afhænger af resultaterne i hele Alm. Brand koncernen.

Størrelsen af det udskudte skatteaktiv vurderes ud fra forventningerne til den fremtidige indtjening i Alm. Brand koncernen. Vurderingen heraf tager udgangspunkt i fremskrivninger af koncernens resultater baseret på bedste skøn over den kommende udvikling i de tre forretningsben. Det nuværende skatteaktiv forventes udnyttet inden for de kommende fem år.

Forsikringskontrakter

Måling af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter bygger på en række aktuarmæssige beregninger, som blandt andet anvender forudsætninger om en række variable faktorer. Derudover er forpligtelserne påvirket af diskonteringsrenten.

Alm. Brand Liv og Pension har fokus på afdækningen af de afgivne ydelsesgarantier og anvender afledte finansielle instrumenter for at sikre, at renterisikoen på aktiver og passiver omtrent er på samme niveau. Derfor vil ændringer i investeringsaktivernes værdi som følge af renteændringer således delvist blive modsvaret af tilsvarende ændringer i værdien af de forsikringsmæssige hensættelser samt de individuelle og kollektive bonuspotentialer. Såfremt der over tid opnås lavere afkast end den anvendte diskonteringsrente vil bonuspotentialerne i første omgang blive ramt og herefter kan egenkapitalen blive påvirket.

Ejendomme

Ved værdiansættelsen af ejendomme beregnes en dagsværdi ud fra en markedsbestemt lejeindtægt samt driftsudgifter i forhold til de enkelte ejendommers afkastkrav. Ved værdiansættelsen tages hensyn til ejen-

Noter

dommens art, beliggenhed, vedligeholdelsesstand, tomgang osv.

Følsomhedsoplysninger

For at understøtte de langsigtede forretningsmæssige mål påtages en række forskellige kalkulerede risici. De vigtigste forretningsrisici og fiansielle risice fremgår af nedenstående tabel.

Hændelse	Påvirkningen af egenkapitalen
Rentestigning på 0,7-1,0 pct. point	-18
Rentefald på 0,7-1,0 pct. point	10
Aktiekursfald på 12 pct.	0
Ejendomsprisfald på 8 pct.	0
Valutakursrisiko (VaR 99 pct.)	0
Tab på modparter på 8 pct.	0

De viste risici er eksklusive risikoen på værdipapirer tilhørende forsikringstagerne.

NOTE 35 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Generelt

Årsregnskabet aflægges i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser.

Årsregnskabet for 2016 er aflagt efter samme regnskabspraksis som året før bortset fra ændringer omtalt i næste afsnit. Sammenligningstal for 2015 for syge- og ulykkesaktiviteterne i Alm. Brand Liv og Pension A/S er tilpasset. Sammenligningstal for 2015 for livsforsikringsaktiviteterne i Alm. Brand Liv og Pension A/S er ikke tilpasset.

Der er foretaget visse reklassifikationer af enkelte regnskabsposter.

Nye regnskabsregler pr. 1. januar 2016

Årsregnskabet er aflagt i henhold til regnskabsbekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsvirksomheder og tværgående pensionskasser gældende fra 1. januar 2016 (Bekg. nr. 937 af 27/7/2015). Herudover er implementeret ændringsbekendtgørelse nr. 688 af 10/06/16. De ændrede bestemmelser betyder ud over præsenteringsmæssige ændringer også ændring i målingen af forsikringsmæssige hensættelser, ligesom der er blevet implementeret nye begreber som risikomargen og fortjenstmargen. Endvidere blev der indført en ny rentekurve ved diskontering af de forsikringsmæssige forpligtigelser. Alm. Brand Liv og Pension A/S har fået Finanstilsynets tilladelse til anvendelse af volatilitetsjustering, som er et tillæg til

rentekurven fra EIOPA, der dels reducerer forpligtelserne og dels gør det lettere at afdække udsving i rentekurven.

For Alm. Brand Liv og Pension A/S betyder de ændrede regler, at de forsikringsmæssige hensættelser vedrørende livsforsikringsvirksomheden samlet præsenteres som henholdsvis livsforsikringshensættelser og fortjenstmargen på livsforsikringer. Overgangen til de nye bestemmelser, herunder implementering af ny rentekurve, har betydet en reduktion af hensættelsesniveauet for de ikke-bonusberettigede med 6 mio.kr. Herudover har der ikke været ændringer i de samlede forsikringsmæssige hensættelser vedrørende livsforsikringsvirksomheden.

Endvidere skal forsikringsmæssige hensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring præsenteres som præmiehensættelser, fortjenstmargen på skadeforsikringskontrakter, erstatningshensættelser samt risikomargen på skadeforsikringskontrakter. Som følge af at der i præmiehensættelserne alene skal regnes for perioden frem til næste mulige præmiereguleringsstidspunkt og ikke som tidligere til udløb, medfører overgangen til de nye regler en reduktion i hensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikring. Reduktionen af hensættelserne udgjorde 59 mio.kr.

Samlet for Alm. Brand Liv og Pension A/S betød implementeringen af den nye regnskabsbekendtgørelse, at egenkapitalen i selskabet stiger med 51 mio.kr. efter hensyntagen til selskabsskat.

Fortjenstmargen

Der pågår fortsat dialog mellem branchen og Finanstilsynet omkring beregningsmetodikken for fortjenstmargen. Dialogen med Finanstilsynet går på samspillet mellem selskabets fortjenstmargen og bonuspotentialer. Da fortjenstmargen medgår i basiskapitalen er det et væsentligt område, da det påvirker selskabets kapitalstruktur. På grund af Alm. Brand Liv og Pensions gunstige buffer situation, har diskussionen dog ingen betydning for hverken størrelsen af fortjenstmargen eller livhensættelserne. Metodevalget har således ingen regnskabseffekt - men alene betydning for forholdet mellem de individuelle og kollektive bonuspotentialer. Regnskabet, herunder resultatopgørelsen, solvensopgørelsen og balancen er således retvisende uanset udfaldet af dialogen med Finanstilsynet.

Konsolidering

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet samt de

Noter

tilknyttede selskaber, hvori moderselskabet besidder flertallet af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder. Herudover indgår selskabets ejerandel i søsterselskab som tilknyttet virksomhed.

Koncernregnskabet er udarbejdet ved sammendrag af ensartede poster i de enkelte selskabers resultatopgørelser og balancer. Der foretages eliminering af koncerninterne indtægter, omkostninger, mellemværender, aktiebesiddelser samt gevinster og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Regnskaber for datterselskaber, som aflægger årsrapporter efter anden lovgivning, er tilpasset til den af koncernen anvendte regnskabspraksis.

Koncerninterne ydelser afregnes på markedsvilkår eller omkostningsdækkende basis. Løbende mellemværender forrentes på markedsbaserede vilkår. Koncerninterne handler med værdipapirer og andre aktiver afregnes til markedspriser.

Koncernregnskabet for Alm. Brand Liv og Pension A/S indgår i koncernregnskabet for Alm. Brand A/S, samt for Alm. Brand af 1792 fmba.

Fremmed valuta

Aktiver og passiver i fremmed valuta indregnes til valutakurs på balancedagen. Indtægter og udgifter i fremmed valuta indregnes til de på transaktionstidspunktet gældende valutakurser. Valutakursreguleringer indregnes i resultatopgørelsen.

Generelle principper for indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilfalde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost i det efterfølgende.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der kan henføres til regnskabsåret. Værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i resultatopgørelsen, med mindre andet er anført i anvendt regnskabspraksis.

Ved køb eller salg af finansielle aktiver og forpligtelser anvendes afregningsdatoen som indregningsdatoen. Ændringer i værdien af det erhvervede eller solgte aktiv i perioden mellem handelsdatoen og afregningsdatoen indregnes i resultatopgørelsen. Såfremt det erhvervede efter første indregning måles til kostpris eller amortiseret kostpris, indregnes værdiændringer i perioden mellem handelsdatoen og afregningsdatoen ikke.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost efterfølgende.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Balance

Grunde og bygninger

Grunde og bygninger ejet af koncernen er opdelt i investeringsejendomme og domicilejendomme. Domicilejendomme omfatter de ejendomme, hvor Alm. Brand A/S i al væsentlighed udnytter ejendommen til administrative formål. Alle ejendomme ejet af Livkoncernen er klassificeret som investeringsejendomme.

Der foretages årligt en vurdering af dagsværdien af grunde og bygninger. Hvor det skønnes nødvendigt inddrages ekstern vurderingsmand.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme måles til en dagsværdi, der er opgjort på grundlag af Finanstilsynets retningslinjer. Dagsværdien beregnes på grundlag af afkastmetoden, hvilket betyder, at den enkelte ejendom værdiansættes på grundlag af et forventet normalt driftsbudget og en afkastprocent. Den beregnede værdi reguleres for kortvarige forhold, som ændrer ejendommens indtjening. Den regulerede beregnede værdi svarer til dagsværdien.

Noter

Værdireguleringer af investeringsejendomme indregnes i resultatopgørelsen for det regnskabsår, hvor ændringen er opstået.

Afkastmetoden

I driftsbudgettet er indregnet lejeindtægter ved fuld udlejning, idet eventuel tomgangsleje eller anden manglende lejeindtægt modregnes i den beregnede værdi. I lighed hermed er i driftsbudgettet indregnet en forventet normal vedligeholdelse på ejendommen. Eventuelle større forventede renoveringsarbejder, opretningsopgaver eller istandsættelser modregnes i den beregnede værdi.

Afkastprocenten fastsættes ud fra de gældende markedsforhold for den pågældende ejendomstype under hensyntagen til vedligeholdelsesstand, beliggenhed, anvendelse, lejer, lejekontrakter mv.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder er indregnet og målt til moderselskabets andel af den regnskabsmæssige indre værdi i dattervirksomheden pr. 31. december opgjort efter koncernens regnskabsprincipper.

Genforsikringsandele fra forsikringskontrakter

Genforsikringens andel af de forsikringsmæssige hensættelser måles til diskonteret værdi, hvis det er af væsentlig betydning. Den anvendte diskonteringsrate er den af finanstilsynets opgivne løbetidsafhængige diskonteringsrate for den givne varighed.

Genforsikringens andel af de forsikringsmæssige hensættelser er opgjort som de beløb, som i henhold til indgåede genforsikringskontrakter, kan forventes modtaget fra genforsikringselskaber.

Koncernen gennemgår løbende sine genforsikringsaktiver for værdiforringelse. Hvis der er en klar indikation af værdiforringelse, nedskrives den regnskabsmæssige værdi af aktivet.

Investeringsaktiver, udlån mv.

Investeringsaktiver omfatter finansielle aktiver, der som udgangspunkt måles til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen.

Klassificeringen afhænger af det formål, som investeringerne blev erhvervet med henblik på. Ledelsen fastsætter klassificeringen af sine investeringer ved første indregning og revurderer denne ved udgangen af hver regnskabsperiode.

Måling ved første indregning såvel som den efterfølgende måling af investeringsaktiver sker til dagsværdi. Fastsættelsen af dagsværdien og klassifikationen af værdireguleringer i regnskabet på finansielle instrumenter afhænger af, om dagsværdien kan opgøres pålideligt. Koncernens finansielle instrumenter indgår som udgangspunkt i handelsbeholdningen, dog med undtagelse af unoterede aktier.

Børsnoterede finansielle aktiver måles til dagsværdi ud fra lukkekurs på balancedagen, eller hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentlig kurs, der må antages bedst at svare hertil.

For hovedparten af de unoterede aktier og dele af beholdningen af pantebreve vurderes det, at dagsværdier kan opgøres tilstrækkelig pålideligt ved anvendelse af anerkendte værdiansættelsesmetoder. Disse aktiver måles på den baggrund til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen. De unoterede aktier, hvor det vurderes, at dagsværdien ikke kan opgøres tilstrækkeligt pålideligt, måles i stedet til kostpris med fradrag af eventuelle nedskrivninger. På unoterede aktiver, der forvaltes eksternt, beregner kapitalforvalter en skønnet markedsværdi ud fra en estimeret nutidsværdi af forventede fremtidige pengestrømme.

Målingen af finansielle instrumenter til dagsværdi er konsistent med koncernens interne risikostyring, der baseres på markedsmæssig eksponering af risikobehæftede aktiver og passiver.

Finansielle aktiver indregnes eller ophører med at være indregnet på afregningsdatoen.

Realiserede og urealiserede gevinster og tab, som måtte opstå som følge af ændringer i dagsværdien for kategorien finansielle aktiver til dagsværdi indregnes i resultatopgørelsen i den periode, hvor de opstår.

Solgte værdipapirer i forbindelse med repoforretninger, der samtidigt med salget er købt tilbage på et senere aftalt tidspunkt, forbliver i balancen. Modtagne beløb indregnes som gæld til erhververen og forrentes som aftalt. Måling af værdipapirerne er uændret og såvel kursreguleringer som renter mv. indregnes i resultatopgørelsen. Købte værdipapirer i forbindelse med reverseforretninger, der samtidig med købet er solgt tilbage på et senere aftalt tidspunkt, indregnes ikke i balancen. Afgivne beløb indregnes som et tilgodehavende og forrentes som aftalt.

Noter

Afledte finansielle instrumenter

For afledte finansielle instrumenter, måles ved første indregning til dagsværdi. Efter første måling måles afledte finansielle instrumenter til dagsværdien på balancedagen. Ændringer i dagsværdien indregnes løbende i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Udlån og tilgodehavender

Udlån og tilgodehavender skal, såvel ved første indregning som efterfølgende, måles til dagsværdi.

Øvrige udlån og andre tilgodehavender måles til amortiseret kostpris. Beholdningen måles ved første indregning til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger og fradrag for de modtagne gebyrer og provisioner, som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af det finansielle instrument. Efter første indregning reguleres de nævnte udlån og andre tilgodehavender løbende til amortiseret kostpris.

Der foretages en løbende vurdering af, om der er en objektiv indikation for, at virksomhedens udlån og andre tilgodehavender opgjort til amortiseret kostpris er værdiforringede. Hvis der er indtruffet en objektiv indikation for værdiforringelse, vurderes behovet for nedskrivning på udlånet eller tilgodehavendet. En eventuel nedskrivning er beregnet ud fra forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger fra udlånet eller tilgodehavendet.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter

Tilgodehavender hos kreditinstitutter måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris og omfatter alle tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker, herunder tilgodehavender i forbindelse med ægte købs- og tilbagesalgsforretninger.

Kassebeholdninger og anfordringstilgodehavender

Kassebeholdninger og anfordringstilgodehavender måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Sikkerhedsfonde

Opførte sikkerhedsfonde kan alene anvendes til fordel for de forsikrede. For sikkerhedsfond 2 gælder endvidere, at den alene kan anvendes efter tilladelse fra Finanstilsynet.

Udbytte

Udbytte afsættes som en forpligtelse i regnskabet på det tidspunkt, hvor dette vedtages på generalforsamling. Det udbytte, som foreslås udbetalt for regnskabsåret, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud omfatter gældsforpligtelser, der i tilfælde af likvidation eller konkurs i henhold til lånevilkårene først kan honoreres efter fyldestgørelse af de øvrige kreditorkrav. Efterstillede kapitalindskud indregnes til dagsværdi svarende til modtaget vederlag med fradrag af afholdte direkte henførbare omkostninger. Efterfølgende måles efterstillede kapitalindskud til amortiseret kostpris ved anvendelse af den effektive rentemetode.

Hensættelser til forsikringskontrakter

Alle hensættelser måles til diskonteret værdi ved anvendelse af en løbetidsafhængig diskonteringsrate inklusive volatilitetsjustering for den givne varighed. Alm. Brand anvender en rentekurve, der er udarbejdet internt efter samme principper og på basis af et datagrundlag magen til det, der ligger til grund for EIOPAs offentliggjorte diskonteringsratser.

Præmiehensættelser

Præmiehensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikringer er opgjort efter markedsværdiprincipper. De beregnes som forskellen mellem nutidsværdien af selskabets forpligtelser af indgåede syge- og ulykkesforsikringsaftaler og nutidsværdien af de præmier, som forsikringstagerne skal betale i fremtiden, idet der er anvendt bedste skøn over forsikringsrisici, omkostninger til administration og skadebehandling af forsikringer. I markedsværdiforventningerne indregnes en risikomargen ifølge Solvens II-principper. Forsikringsperioden for syge- og ulykkesforsikringer regnes frem til næste hovedforfald for forsikringen. Præmiehensættelse udgør dog som minimum et beløb svarende til en periodisering af de opkrævede præmier.

Hensættelserne er beregnet under forudsætning af en lavere dødelighed og invaliditet end i selskabets nytegningsgrundlag. Nedsættelsen er skønnet på baggrund af selskabets erfaringer omkring skadeprocenter på henholdsvis død og invaliditet samt omkostninger set i forhold til forudsætningerne i nytegningsgrundlaget. Aktuaren foretager løbende vurderinger af, om de benyttede forudsætninger i markedsværdigrundlaget stadig er gældende for selskabets bestand.

Noter

Fortjenstmargen

Fortjenstmargen er den forventede fremtidige indtjening i ikke afløbne risikoperioder for de forsikringsaftaler selskabet har indgået ved regnskabsperiodens udløb. Fortjenstmargen måles som nutidsværdien af den periodiserede fortjeneste på overskudsgivende aftaler. Fortjenstmargen kan ikke blive negativ.

Målingen af fortjenstmargen omfatter alle indgåede forsikringsaftaler. Såvel nytegnede forsikringsaftaler som fornyelse af eksisterende forsikringsaftaler indregnes fra risikoperiodens start.

Målingen af fortjenstmargen sker på rentekontributionsgruppeniveau.

RISIKOMARGEN

Risikomargen omfatter dét beløb, som selskabet i en tænkt situation forventes at skulle betale en tredjepart for at overtage risikoen for, at de realiserede fremtidige omkostninger afviger fra det estimerede niveau opført under præmie- og erstatningshensættelser ved regnskabsperiodens udløb.

Risikomargen måles som nutidsværdien af den forventede fremtidige kapitalomkostning, der er forbundet med at holde den solvenskapital, der er nødvendig for afviklingen af selskabets aktuelle forpligtelser og risici.

Målingen tager udgangspunkt i selskabets solvenskapitalkrav og følger principperne i Solvens II, idet det fremtidige solvenskapitalkrav approksimeres ved det aktuelle solvenskapitalkrav nedskrevet proportionalt med den resterende andel af det forventede cash flow for præmie- og erstatningshensættelserne. Beregningen af kapitalomkostningen er baseret på Cost-of-Capital raten på 6 % i Solvens II. Udviklingen i risikomargen følger udviklingen i selskabets solvenskapitalkrav.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelser opgøres til markedsværdi ud fra et forventet cash flow diskonteret med Alm. Brands eftergørelse af den af EIOPA offentliggjorte løbetidsafhængige rentekurve inklusive volatilitetsjustering. I markedsværdiforventningerne indregnes en risikomargen ifølge Solvens II-principper. Risikomargen er en form for sikkerhedsstillelse, der betyder at der vil være værdi i, at overtage bestanden for en tredje part. Der opgøres også en fortjenstmargen, som er værdien af den fortjeneste selskabet fremadrettet forventes at kunne indtægtsføre for at drive pensionsforretningen. Aktuaren foretager løbende vurderinger

af, om de benyttede forudsætninger i markedsværdigrundlaget stadig er gældende for selskabets bestand.

De forventede fremtidige forsikringsydelser estimeres på baggrund af forventninger til dødelighed, invaliditet, genkøb af forsikringer og ophør af præmie (fripolice). Disse er skønnet på baggrund af selskabets erfaringer med skadeprocenter på henholdsvis død og invaliditet, faktiske omkostninger set i forhold til forudsætningerne i nyttegningsgrundlaget og faktiske genkøb og præmieophør.

Livsforsikringshensættelser opdeles i hensættelser til garanterede ydelser, individuelt bonuspotentiale samt kollektivt bonuspotentiale. Livsforsikringshensættelserne er opgjort til markedsværdi ud fra en individuel beregning for hver enkelt forsikring. Der tillægges endvidere optjent, men endnu ikke tilskrevet bonus, for den enkelte forsikring. For andele friholdt for pensionsafkastbeskatning er der anvendt en diskonteringsrate uden fradrag af pensionsafkastskat.

Hensættelserne er generelt beregnet under forudsætning af en lavere dødelighed og invaliditet end i selskabets nyttegningsgrundlag. Nedsættelsen er skønnet på baggrund af en empirisk analyse foretaget på selskabets bestand.

Hensættelser til de garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser, der er garanteret forsikringstageren. Hensættelser til de garanterede ydelser beregnes som forskellen mellem nutidsværdien af de ydelser, der er garanteret forsikringen, samt nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration af forsikringen med fradrag af nutidsværdien af de aftalte fremtidige præmier. Hensættelsen indeholder et skønnet beløb til dækning af fremtidige ydelser foranlediget af allerede indtrufne skader samt et skønnet beløb til indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader.

Det individuelle bonuspotentiale omfatter forpligtelser til at yde bonus vedrørende både forventede endnu ikke forfaldne præmier og allerede forfaldne præmier. Bonuspotentialet er beregnet som værdien af forsikringstagerens opsparing med fradrag af hensættelse til de garanterede ydelser, inklusive forventninger til genkøb og fripolice. Fastsættelsen af, om bonuspotentialet skal styrkes, sker pr. forsikring.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelser omfatter de beløb, der ved

Noter

regnskabsperiodens udløb er hensat til betaling af kendte, men endnu ikke afviklede erstatninger samt til betaling af indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader. Hensættelsen måles som nutidsværdien af det på balancedagen bedste skøn over disse erstatningsudgifter. De fastsættes generelt ved hjælp af statistiske metoder baseret på aggregerede historiske udviklingsforløb i udbetalinger og sagsreserver. De statistiske metoder suppleres af skadebehandlers og taksators bedste skøn på større skader. På arbejdsskade er indført en særskilt model, der primært er baseret på kendelser og sagsbehandlerestimater på enkeltskadeniveau. Desuden beregnes hensættelser til dækning af forventede fremtidige efteranmeldelser af indtrufne skader samt forventede fremtidige genoptagelser af skadesager. Ud over de statistiske metoder indgår en vurdering af øvrige faktorer, som påvirker niveauet for erstatningshensættelserne såsom ændringer i retspraksis, interne processer, inflation samt enkeltstående ekstreme skadebegivenheder.

Erstatningshensættelserne indeholder endvidere beløb til dækning af direkte og indirekte omkostninger, som med rimelighed vurderes at være tilstrækkelige i forbindelse med afvikling af erstatningsforpligtelserne. Estimatet for hensættelsen tager udgangspunkt i de direkte og indirekte omkostninger, der i et normalt skadeår anvendes til henholdsvis anlæggelse af nye skader samt behandling og afslutning af gamle skader. I beregningerne indgår forholdet mellem betalte erstatninger og ultimo erstatningshensættelserne inklusive indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader.

Cash flowet for udbetalingen af hensættelserne estimeres for alle brancher, og dette tilbagediskonteres med Alm. Brands eftergørelse af den af EIOPA offentliggjorte løbetidsafhængige rentekurve inklusive volatilitetsjustering.

For skader vedrørende syge- og ulykkesforsikringer opgøres hensættelsen til nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger. Erstatningshensættelserne vedrørende syge- og ulykkesforsikringer indeholder endvidere beløb til dækning af direkte og indirekte omkostninger, som med rimelighed vurderes at være tilstrækkelige i forbindelse med afvikling af erstatningsforpligtelserne. For kendte erstatninger foretages en individuel vurdering af udbetalingstiden. Skønnet af omkostninger foretages på baggrund af den gennemsnitlige varighed på de etablerede udbetalinger samt en vurdering af sagsomkostninger til behandling

af erstatningssager pr. år. Hensættelserne for aktuelle invaliderenter opgøres individuelt, idet der for hver enkelt forsikring foretages en vurdering af udbetalingens varighed. Den beregnede hensættelse forøges med en risikomargen ifølge Solvens II-principper.

Test af hensættelsernes tilstrækkelighed

Erstatningshensættelserne er opgjort efter aktuarmæssige metoder og under hensyntagen til at forsøge at undgå såvel afløbstab som afløbsgevinst. Hensættelserne udgør således på tidspunktet for deres opgørelse det bedste skøn over de fremtidige erstatningsudgifter vedrørende dette og tidligere skadeår. Erstatningshensættelserne genberegnes hver måned, og dermed vurderes niveauet til enhver tid at være tilstrækkeligt.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles ved første indregning til dagsværdi fratrukket transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles forpligtelserne til amortiseret kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles til amortiseret kostpris og omfatter blandt andet forpligtelser i forbindelse med ægte salgs og tilbagekøbsforretninger med modparter, der er kreditinstitutter eller centralbanker, samt margentilgodehavender i forbindelse med futures og optionsforretninger, når kunden er et kreditinstitut.

Resultatopgørelse

Præmieindtægter

Bruttopræmier omfatter forfaldne præmier og kapitalindskud med fradrag for arbejdsmarkedsbidrag, hvor risikoperioden er påbegyndt inden regnskabsårets udgang.

Præmieindtægter for egen regning er årets bruttopræmier reguleret for bevægelser i præmiehensættelser og med fradrag af genforsikringens andel.

Investeringsafkast

I regnskabsposten Indtægter af investeringsejendomme indgår driftsresultatet af investeringsejendomme efter fradrag for de omkostninger, som er forbundet med administrationen heraf.

Under renteindtægter og udbytter mv. indgår de i regnskabsåret modtagne udbytter, optjente renter mv.

Noter

Herudover indregnes den del af ændringen i præmie- og erstatningshensættelser, som kan henføres til diskontering.

Kursreguleringer indeholder samtlige realiserede og urealiserede gevinster og tab af investeringsaktiver, bortset fra værdiregulering af tilknyttede og associerede virksomheder.

Under administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed indregnes beløb forbundet med forvaltning af investeringsaktiver. Kurtage og provisioner ved køb og salg af værdipapirer indregnes under kursreguleringer.

Pensionsafkastskat

Under pensionsafkastskat indregnes den afkastskat, der påhviler afkastet vedrørende koncernens livsforsikringsaktiviteter, uanset om skatten er aktuel eller først skal betales i senere perioder.

Forsikringsudbetalinger

Forsikringsydelse vedrørende livsforsikring omfatter årets forfaldne forsikringsudbetalinger, udbetalte beløb ved tilbagekøb samt kontant udbetalte bonusbeløb, herunder et skøn over forsikringsudbetalinger vedrørende årets endnu ikke anmeldte forsikringsbegivenheder.

Erhvervs- og administrationsomkostninger

Den andel af de forsikringsmæssige driftsomkostninger, der kan henføres til erhvervs- og fornyelse af forsikringsbestanden, opføres under erhvervsomkostninger.

Erhvervsomkostninger udgiftsføres som hovedregel på tidspunktet for forsikringens ikrafttræden. Administrationsomkostninger vedrører de udgifter, som er forbundet med at administrere selskabets forsikringsbestand. Administrationsomkostninger periodiseres, således de omfatter regnskabsåret.

Resultat af afgiven forretning

Afgivne genforsikringspræmier og modtaget genforsikringsdækning periodiseres og indgår i resultatopgørelsen efter samme principper, som anvendes for de

tilsvarende poster under bruttoforretningen.

Ændringer i den afgivne forretning, som kan henføres til diskontering, er overført til renteudgifter mv., mens ændringer, som kan henføres til ændring i den anvendte diskonteringsssats, er overført til kursreguleringer.

Resultat af syge- og ulykkesforsikring

Resultatet af syge- og ulykkesforsikring er opgjort efter reglerne for skadeforsikringer. Specifikation af resultatet fremgår af en note.

Aktuel og udskudt skat

Skat indeholder årets skat, der består af årets aktuelle skat, forskydning i udskudt skat samt regulering af skat vedrørende tidligere år. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesats indregnes ligeledes i posten.

Aktuelle skatteaktiver og -forpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst reguleret for tidligere års fremførte skattemæssige underskud.

Der indregnes udskudt skat efter den balanceorienterede gælds metode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsskattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser. Det revurderes på hver balancedag, hvorvidt det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.